

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra Hudební výchovy

Bakalářská práce

Publikace „Čeští mistři rockové kytary“ (analýza
vybraných skladeb, medailony autorů)

Výpracovala: Horáková Petra
Vedoucí práce: Mgr. Martin Voříšek, Ph.D.

České Budějovice 2024

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem autorem této kvalifikační práce a že jsem ji vypracoval(a) pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.“

V Českých Budějovicích dne 18. 04. 2024

.....
Horáková Petra v.r.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Mgr. Martinu Voříškovi, Ph.D., za trpělivost, cenné rady a konzultace, které mi pomohly lépe porozumět celé problematice a následně přispěly k zhotovení práce. Poděkování patří i mému učiteli na kytaru Janu Kopfovi za jeho rady a zkušenosti, které mi pomohly v rámci analýz skladeb.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na publikaci s názvem *Čeští mistři rockové kytary*. V úvodní části zkoumám domácí literaturu z 90. let týkající se rockové kytary a poukazuji na výjimečnost publikace v kontextu tehdejší doby. Následně krátce představuji životy všech autorů, kteří se na projektu podíleli a vybírám z nich tři hlavní, jimž věnuji více pozornosti. Přibližuji jejich osobní životy a nejdůležitější milníky kariéry. V poslední části analyzuji jednu skladbu od každého z tří hlavních autorů a zaměřuji se na harmonickou stránku a kytarové techniky. Zároveň vysvětluji základní principy kytarových technik, jež se nachází ve skladbách, a jejich správné použití.

Klíčová slova: publikace, elektrická kytara, kytarové techniky, skladby

Annotation

The bachelor thesis focuses on a publication entitled *Czech Rock Guitar Masters*. In the introductory part, I examine the domestic literature from the 90s concerning rock guitar and point out the uniqueness of the publication in the context of the time. I then briefly introduce the lives of all the authors who contributed to the project and select three main ones to give more attention to. I present their personal lives and the most important milestones of their careers. In the last section I analyze one composition by each of the three main authors and focus on harmonic aspects and guitar techniques. Finally, I explain the basic principles of guitar techniques found in the compositions and their proper use.

Keywords: publication, electric guitar, guitar techniques, compositions

Obsah

Úvod.....	6
1. Literatura pro rockovou kytaru v českých zemích do konce 90. let.....	8
1.1 Rocková gitarová škola.....	8
1.2 Kytara – jazz, rock, blues.....	9
1.2.1 Kytara – jazz, rock, blues 1988.....	10
1.2.2 Kytara – jazz, rock, blues 1995.....	10
1.3 Časopis Muzikus.....	11
2. Publikace Čeští mistři rockové kytary.....	14
3. Autoři skladeb.....	15
4. Medailony Radima Hladíka, Luboše Andršta a Michala Pavlíčka.....	18
4.1 Osobnost Radima Hladíka.....	18
4.2 Osobnost Luboše Andršta.....	21
4.2.1 Hudební kariéra.....	22
4.3 Osobnost Michala Pavlíčka.....	25
4.3.1 Hudební kariéra.....	26
5. Analýzy skladeb.....	32
5.1 Čajovna.....	32
5.1.1 Kytarové techniky.....	33
5.2 Otisky.....	36
5.2.1 Kytarové techniky.....	39
5.3 Tesklivá.....	41
5.3.1 Kytarové techniky.....	43
Závěr.....	46

Úvod

Čeští mistři rockové kytary je publikace, která obsahuje tabulurové zápisy českých kytaristů a jejich instrumentálních skladeb. V 90. letech byla jednou z mála publikací, jež se objevily na české hudební scéně. Její výjimečnost je jedním z důvodů, proč jsem si ji zvolila pro svou práci. Obsahuje skladby, které nejsou všeobecně známé. Výjimkou je známější skladba Čajovna.

Kytara je nedílnou součástí mého života. Provází mě celý život, ať už ve chvílích smutku, odpočinku či radosti. Poskytuje mi prostor pro seberealizaci a vyjádření mých myšlenek. Z tohoto důvodu jsem si právě pro svou bakalářskou práci zvolila téma z oblasti kytary. Při přemýšlení nad výběrem tématu jsem opravdu chtěla, aby mě téma naplňovalo a posouvalo v tom, co mě skutečně baví. Bakalářskou prací jsem chtěla prohloubit své znalosti a dovednosti v oblasti rockové kytary. Zároveň si myslím, že ve školství je důležité, aby učitel hudební výchovy uměl dobře ovládat svůj nástroj a měl o něm teoretické i praktické znalosti.

Má práce obsahuje čtyři části. V první části mé bakalářské práce se věnuji domácí literatuře pro rockovou hudbu. Vycházela jsem především z dostupné domácí literatury 90. let, kterou podrobně v této části popisuji.

Samotní autoři a jejich osobní i profesní život je jednou z dalších kapitol mé práce. Velmi krátce představuji jednotlivé životy všech autorů z publikace. V této části jsem používala především internetové zdroje. Většina autorů z publikace již dnes není příliš známá, a proto informace o nich nejsou lehce dostupné. Přesto jsem potřebné zdroje našla. V této části nejvíce využívám internetové stránky časopisu *Muzikus*, který se zaměřuje jako jeden z mála na méně známé kytaristy.

Dále zaměřuji svou pozornost na osobní život a kariéru tří hlavních vybraných autorů. Podrobně se věnuji jejich hudební kariéře a přínosu pro českou hudební scénu. Zdrojem pro mě byly především knihy, ať už autobiografické nebo biografické, které mi pomohly lépe ucelit jednotlivé životy autorů. Tří hlavní autory jsem si nevybrala náhodou, ale s cílem prokázat, že svým inovátorským myšlením přinesli mnoho nového do světa české rockové kytary.

Přínos pro rockovou kytaru v českých zemích nejlépe vysvětlím na analýzách jejich skladeb obsažených v publikaci. V poslední části bakalářské práce se věnuji formálnímu rozboru skladeb a kytarovým technikám. Nalézt k tomuto zdroje bylo výrazně složitější. Pro srozumitelný popis kytarových technik jsem využívala *Rockovou guitarovou školu* a učebnice od Luboše Andršta. Ukázalo se, že i přes jejich stáří posloužily mnohem lépe než moderní kytarové učebnice. Ve formálních analýzách jsem především vycházela z konzultací s mým učitelem kytary na Pedagogické fakultě Janem Kopfem a Mgr. Martinem Voříškem, Ph.D.

Na samotný závěr zhodnotím, zdali a jaký měla publikace přínos pro českou hudební scénu, co vše přinesli jednotliví autoři a jaké nové techniky a myšlenky představili ve skladbách.

1. Literatura pro rockovou kytaru v českých zemích do konce 90. let.

V průběhu času se v českých zemích rozvinula velmi bohatá scéna rockové hudby. Již od 60. a 70. let 20. století se formuje do různorodých stylů a přináší pestrou paletu hudebního vyjádření. Díky tomu se už od počátku 90. let v českých zemích vytváří nejrůznější literatura v rámci rockového žánru.

Ze souhrnného katalogu Národní knihovny jsem po průzkumu zjistila, že zatímco v zahraničí již v devadesátých letech existovala rozsáhlá literatura o rockové hudbě, tak v českých zemích bylo k dispozici velmi málo českých publikací na toto téma. Zahraniční literatura už běžně obsahovala tabulaturové záznamy. Příkladem může být *The best of Def Leppard* vydané v roce 1994 nebo sbírka kytarových sol Erika Claptona z roku 1990 s názvem *Eric Clapton solos*.¹

Z mého průzkumu je patrné, že Česko výrazně zaostávalo ve vydávání domácí hudební literatury ve srovnání s tou zahraniční. Domácí literatury, týkající se kytary, bylo ještě výrazně méně. Nejčastěji se zde objevovaly učebnice pro kytarové začátečníky nebo sbírky skladeb pro klasickou kytaru.²

Domácí hudební literatura, týkající se rockové kytary, byla opravdu ojedinělá. Navzdory tomu se tu v 90. letech objevily kromě publikace *Čeští mistři rockové kytary* další publikace, ze kterých mohli muzikanti čerpat své hudební zkušenosti.³

1.1 Rocková gitarová škola

První díl *Rockové gitarové školy* vyšel v roce 1993 a jejím autorem je Marian Marko. Tato publikace obsahuje komplexní kytarový program, který se zaměřuje na rozvíjení dovedností v elektrické kytáře. *Rocková gitarová škola* se skládá ze čtyř dílů, které vyšly po větším odstupu až po roce 2000. Proto se budu věnovat výhradně prvnímu dílu, který byl vydán v 90. letech. Publikace je určena jak pro pokročilé, tak pro začátečníky, protože obsahuje základní termíny, ale i rozvinuté techniky. V úvodní části předmluvy nakladatel

¹ *Katalogy a databáze – NKP*. [online]. [cit. 15.04.2023]. Dostupný z: <https://www.nkp.cz/katalogy-a-db>

² Tamtéž

³ Tamtéž

zmiňuje, že kytarová škola v té době představuje jednu z mála komplexních škol rockové kytary. Uvádí, že v dané době bylo velmi složité získat nějaké materiály k výuce tohoto nástroje.⁴

Úvodních pár stránek prvního dílu publikace obsahuje vše, co by začínající kytarista měl vědět. Je zde zmíněna základní terminologie, popis nástroje, technika hry pravé a levé ruky, popsaná stavba akordů a navazující cvičení. V popisu nástroje je také vysvětleno, jak elektronické části kytary fungují. Dále se zabývá systémem snímání a popisuje základní snímače, kterými jsou single a humbucker. Pozornost dává také kobylce, vibrační mechanice a tremolo páce. Velmi důležitou částí je úchop a práce s trsátkem, které jsou pro elektrickou kytaru typické. Velmi podstatné je samotné držení trsátka a ukotvení pravé ruky na kytaře. To může výrazně ovlivnit naši techniku a hru na elektrickou kytaru. V další části ukazuje základní techniky jako slide, přiklep, vytahování a vibrato. Podrobněji se jim budu věnovat v analýzách skladeb.⁵

V druhé polovině publikace se zaměřuje na teorii hudby a její propojení s elektrickou kytarou. Znovu začíná od úplného základu, a to je podstata zvuku, tónu a jeho vlastností. Zabývá se tónovou soustavou, základní délkou tónů, výškou tónů, posuvkami, pomlkami a základními pojmy v hudební teorii jako takt, předznamenání, tempo atd. Zbytek publikace představuje intervaly, jejich základní terminologii, podstatu a využití. Následně ukazuje jednotlivé intervaly a jejich umístění na kytaře. Zmiňuje i odvozené a enharmonické intervaly.⁶

1.2 Kytara – jazz, rock, blues

Učebnic s názvem *Kytara – jazz, rock, blues* vyšlo více. Dohromady vytvořil Luboš Andršt celkem čtyři, které dodnes slouží jako pomůcka pro pochopení kytarové teorie a její aplikace na konkrétní příklady. Ve své práci budu zmiňovat pouze dvě, které vyšly ještě před rokem 2000, a tedy se řadí do časového rozhraní mé práce.

⁴ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1995–1998. ISBN 80-85648-07-5.

⁵ Tamtéž

⁶ Tamtéž

1.2.1 Kytara – jazz, rock, blues 1988

První učebnice s názvem *Kytara – jazz, rock, blues* vyšla roku 1988. Byla to jeho první vydaná publikace. Následně vytvořil trilogii dalších učebnic s názvem *Kytara – jazz, rock, blues Volume*, které odlišil od první učebnice slovem “*Volume*“ a jejichž prvním dílem se zabýváme v další části. Luboš Andršt chtěl vytvořit publikaci, která pomůže kytaristům ke zlepšení jejich kytarové techniky v oblasti jazz, blues a rock. Netvořil pro úplné začátečníky, ale spíše pro obohacení a zlepšení už získaných znalostí kytaristů. Některé začátečnické rady se zde přesto vyskytují, ale pro začínající kytaristy to není ideální učebnice. Stejně jako v *Rockové gitarové škole* i Luboš Andršt ve své předmluvě tvrdí, že k vytvoření učebnice ho vedl i nedostatek materiálů pro pokročilejší kytaristy.⁷ Ve své předmluvě říká „*Spoléhat se dnes jen na svůj sluch a intuici, jak tomu bylo za éry rock n rollu, je umělecká sebevražda, pokud nejste přímo Django Reinhardt.*“⁸

Učebnice začíná prstoklady pevnými a posuvnými, které jsou podstatné pro správné zvládnutí stupnic. Věnuje se zvláště pravé a levé ruce a vše vysvětluje na základních stupnicích, které následně rozšíří do církevních, bluesových, cikánských, chromatických, celotónových stupnic atd. Vše prokládá mnoha cvičeními na konkrétní oblast procvičování. Věnuje se také harmonickým značkám. Následně se zabývá akordy, jejich značením a technikou pravé a levé ruky. Popisuje základní akordy, ale i baré akordy a další jejich složitější úpravy, které vytváří pomocí septakordu, nónového, undecimového akordu nebo alterováním. Znovu vše prokládá cvičeními a mnoha akordovými značkami. Dále se zabývá rytmickými doprovody, rozklady a improvizacemi. V konečné části se věnuje kytarové technice. Vysvětluje princip seřízení kytary, ladění, efektových krabiček a samotného fungování aparátu. V učebnici ukazuje i princip otočné tabulky pro transpozici stupnic.⁹

1.2.2 Kytara – jazz, rock, blues 1995

Učebnice vydaná roku 1995 s názvem *Kytara jazz, rock, blues Volume I* má velmi podobný obsah jako první vydaná učebnice. Přesto se zde nacházejí části, které jsou

⁷ ANDRŠT, Luboš. *Kytara – jazz, rock, blues: skripta pro začínající i pokročilé kytaristy*. Praha: Supraphon, 1988.

⁸ Tamtéž

⁹ Tamtéž

obohacené nebo přidané k už tak obsáhlé první publikaci. Učebnice má i následné pokračování, a to s názvem Volume II a Volume III. Luboš Andršt zde měl záměr představit ucelený systém, který pomůže kytaristům orientovat se v improvizaci, kompozici, aranžování a celkově jim dá větší pocit jistoty při hraní. Systém, který představuje v učebnici, má zlepšit komunikaci mezi hráči a dát větší svobodu uměleckému vyjádření jednotlivých kytaristů. Systém spočívá v základních tónech, stupnicích, akordech a tóninách.¹⁰

Učebnice začíná vysvětlením transpozic a systému diatonické stupnice. Poté se přesouvá k intervalům, které se v prvním vydání vůbec nevyskytovaly. Detailně vysvětluje základní intervaly, jejich vzájemné vztahy a složitější úpravy, včetně zmenšených a zvětšených intervalů. Velkou část věnuje stupnicím. Kromě již zmíněných dodává i diatonické, exotické a bebopové moll/ dur stupnice. Značnou část věnuje opět akordům, které jsou zapsané v notové osnově, nikoli v akordických značkách, jak tomu bylo v prvním vydání. Část, která se vůbec nevyskytuje v učebnici z roku 1988 je funkční a modální harmonie. Na samotný závěr přidává skladby s názvem Blues in F a Blues in Bb. Oproti vydání z roku 1988 je učebnice stručnější a jasnější, avšak obsahuje mnohem méně cvičení na procvičování.¹¹

1.3 Časopis Muzikus

Časopis *Muzikus* vznikl v roce 1991 a založil ho tehdejší šéfredaktor Daniel Andel. Úplně první vydání se zaměřovalo na obohacení čtenáře o další hudební zkušenosti. Nabízelo nejen informativní články o hudebnících a jejich životech, ale i praktické rady a zkušenosti, které výrazně přispěly k rozvoji mnoha hudebníků. Časopis se věnoval více nástrojům včetně kláves, bicích, kytary a sledoval i vývoj klasických hudebních nástrojů. Z hlediska kytary se časopis věnoval stavbě elektrické kytary a nejrůznějším vylepšením pro její lepší fungování. V prvních číslech se postupně řešily jednotlivé snímače, tremolo, efektové krabičky nebo tremolo páka. Časopis přinášel aktuální informace o nejnovějších

¹⁰ ANDRŠT, Luboš. *Kytara – jazz, rock, blues, Volume I: organizace hudebního materiálu*. Praha: Muzikus, 1995.

¹¹ Tamtéž

modelech kytar, efektů nebo zesilovačů, které bylo v tehdejší době možné na českém trhu sehnat. V redakční radě pracovali i Radim Hladík a Michal Pavlíček.¹²

Časopis vynikal tím, že začal obsahovat notové a tabulatrové zápisy nejen pro kytaru, ale i pro další nástroje, jako například bicí. V roce 1991 v druhém čísle časopisu *Muzikus* se objevila *Jazzová školka* od Zdeňka Kalhouse. Ta představovala seznámení se s jazzovou hudbou prostřednictvím notového zápisu a tabulatur.¹³ Na počátku byly zápisy ručně psané a až v roce 1992 přešly na sázený formát.¹⁴ *Jazzová školka* se zaměřovala na postupné seznámení čtenáře s jazzovou hudbou prostřednictvím akordových značek, improvizace a dvanáctitaktového blues. Později se zde objevily i jazzové skladby od významných hudebníků. V sedmém čísle z roku 1991 převzal *Jazzovou školku* Vojtěch Eckert.¹⁵

V roce 1992 se v pátém čísle začal objevovat článek s názvem *Kytaroví velikáni*. V článku vždy představovali jednoho kytaristu, který svou hrou na kytaru získal význam v hudebním světě. Ukazovali jeho hudební kariéru a nejvýznamnější úspěchy. K článku byla vždy přiložena část tabulatrového zápisu, která obsahovala část skladby nebo sóla konkrétního kytaristy. Úplně prvním kytaristou v časopise *Muzikus* s tabulatrovým zápisem se stal Jimi Hendrix.¹⁶ Autorem zmíněných článků byl Vítězslav Štefl, který vytvářel i zápisy kytaristů. Jeff Back, Ritchie Blackmore, B.B.King, Jimmy Page, Frank Zappa, Joe Satriani, Eric Clapton, David Gilmour a mnoho dalších se objevilo v prvních letech v časopise *Muzikus*. Pro hudebníky to znamenalo významný pokrok, protože mnoho z nich nemuselo známa sóla složitě odposlouchávat, ale měli je přímo k dispozici v tabulatrovém zápise v časopise.¹⁷

Časopis z roku 1993 s číslem čtyři představoval naopak průlom pro bubenickou sféru, protože se zde objevila sóla známých bubeníků.¹⁸ V roce 1994, v čísle dva, se představila *Kytarová improvizace* od Petra Zemana. Obsahovala praktické i teoretické rady na

¹² Časopis *Muzikus*. 1991, roč. 1.

¹³ Tamtéž

¹⁴ Časopis *Muzikus*. 1992, roč. 2.

¹⁵ Časopis *Muzikus*. 1991, roč. 1.

¹⁶ Tamtéž

¹⁷ Časopis *Muzikus*. 1994, roč. 4.

¹⁸ Časopis *Muzikus*. 1993, roč. 3.

improvizace, které byly představeny prostřednictvím kytarových schémat a značek. Časopis *Muzikus* se tedy stal jedním z výborných zdrojů pro muzikanty.¹⁹

Z výčtu domácí literatury pro rockovou kytaru je patrné, že publikace *Čeští mistři rockové kytary* je jedna z mála domácích publikací, které se tu v 90. letech vyskytovaly. Tabulatrové zápisy byly v té době velmi vzácným jevem v literatuře a objevily se pouze v časopise *Muzikus*. Obecně se dá konstatovat, že na české hudební scéně byla publikace *Čeští mistři rockové kytary* opravdovou výjimkou a představovala průlom pro tehdejší období.

¹⁹ Časopis *Muzikus*. 1994, roč. 4.

2. Publikace *Čeští mistři rockové kytary*

Publikace *Čeští mistři rockové kytary* obsahuje jedenáct skladeb českých kytaristů. Vyšla 21. března v roce 1992 v podobě tabulatur, LP a později i CD. Publikace zahrnuje autory jako Jaroslava Janeckého, Luboše Andršta, Miloše Makovského, Petra Roškaňuka, Radima Hladíka, Františka Jordáka, Petra Jandu, Michala Pavlíčka, Ivana Jeřábka, Stanislava Jelínka a Miroslava Macha. Každý z nich má ve sbírce jednu skladbu. Za celým projektem stál skladatel, kytarista a zpěvák Petr Janda. V roce 1991 měl představu vytvořit odkaz českých kytaristů. Původně vše mělo vyjít jen v podobě desky, ale když si uvědomil, jak je projekt výjimečný, rozhodl se, že ho vydá i tiskovou formou. Projekt se vytvářel ve studiu Propast celý půlrok od června do listopadu roku 1991. Tabulatury nebyly tehdy tak běžná forma zápisu jako dnes. V 90. letech to byla forma velmi neobvyklá, přesto se do toho účastníci publikace pustili.²⁰ Publikací chtěl Petr Janda vytvořit odkaz a „ukázat světu, že i u nás hrají schopní rockoví kytaristé, se kterými je nutno do budoucna počítat.“²¹

²⁰ JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992.

²¹ Tamtéž

3. Autoři skladeb

Do publikace si Petr Janda vybral konkrétní autory z nějakého důvodu. Především to byl jejich osobitý styl a kytarová technika, pro kterou se stali významnými pro českou hudební scénu. Níže se krátce seznámíme s každým z nich.

První skladba, která se objevuje v publikaci, je *Hammering Style* od Jaroslava Janeckého. Jaroslav Janecký je významný kytarista z hardrockové skupiny Parademarche a skupiny Atomic, ve které hraje již od roku 1978. Jaroslav Janecký je více než svou hrou na kytaru známý především jako kytarář. Na jeho kytary hrál Radim Hladík nebo Petr Roškaňuk. Zkušenosti, které má z hraní, využívá k vylepšení stavby elektrické kytary. Vymyslel si také techniku pro lepší snímání zvuku.²²

Jeden ze známějších autorů je Miloš Makovský, jehož skladba s názvem *Caress Me and Bite Me* je uvedena hned jako druhá. Oproti Jaroslavu Janeckému je jeho kytarová technika velmi progresivní a inovativní. Ve svých skupinách jako Synkopy, Taxo, Pojazzie, Neopak nebo Zůstali jsme doma ukazuje zajímavé techniky flažoletu nebo hry s pákou. Ve skupině Synkopy si zahrál se svým vzorem Radimem Hladíkem. Kromě hraní na elektrickou kytaru byl také filmovým skladatelem a zkoušel i komponovat symfonie. Za svou kariéru byl hodně hudebně činný. V roce 2011 mu vyšlo CD *Neopak* a v roce 2018 CD s názvem *Stín slunce*. Od roku 1991, kdy měl problémy s pohyblivostí levé ruky, se začal zabývat i hudební a zvukovou režii. Dnes má i své nahrávací studio s názvem *Masound*. K roku 2023 se stále věnuje skladatelské a zvukařské činnosti a začal vyučovat hru na elektrickou kytaru.²³

Skladbu *Honey, Said the pig*, která byla v pořadí třetí, napsal pro publikaci kytarista a producent Petr Roškaňuk. Je současným a zároveň zakládajícím členem skupiny Žlutý pes. Společně vydali od roku 1978 již jedenáct alb, z toho *Yellow Dog* a *Poslední lžíce* získala ocenění. Byl i součástí skupin jako Nová růže, Marsyas, R – Force nebo Dobrohošť. Své znalosti a zkušenosti získal především v lidové škole umění od učitele Václava Veselého a z videoškoly od Paula Gilberta. Kromě kytary se věnuje také komponování a produkování hudby. Vytvářel hudbu pro reklamy nebo ke krátkým

²² *Pódiové sestavy slavných českých kytaristů. Jaroslav Janecký.* [online]. 2016, [cit. 09.12.2023].

Dostupný z: <https://www.casopismuzikus.cz/workshopy/podiove-sestavy-slavnych-ceskych-kytaristu-jaroslav-janecky>

²³ *Miloš Makovský.* [online]. [cit. 09.12.2023]. Dostupný z: <https://www.mimak.cz/>

filmům. Je současně i autorem písní na albech Aleše Brichty. Za své muzikantské úspěchy byl oceněn pěti zlatými deskami od České hudební akademie Anděl v kategorii Skupina roku. Dodnes je hudebně činný.²⁴

Méně známými autory, kteří se v publikaci vyskytují, jsou Ivan Jeřábek se svou skladbou *Once upon a time in the east* a František Jordák se skladbou *Race with time*. František Jordák již není aktivní na hudební scéně a své zájmy našel v jiném oboru. Byl známý jako kytarista metalové skupiny Wolfram. Ta se však po vydání druhého alba s názvem *Misanthrope* rozpadla.²⁵

Jeden z nejznámějších autorů a samotný iniciátor vzniku publikace *Čeští mistři rockové kytary* je Petr Janda. Sputnici nebo Big beat Quintett byly první skupiny, kde slavný muzikant působil. Petr Janda je velmi známý kytarista a zpěvák skupiny Olympic. Olympic funguje již od roku 1963 až do současnosti. Má za sebou nespočet úspěchů. Účinkoval v divadle Semafor, objevil se v televizi, rádiu a na mnoha festivalech.²⁶ Nahrál spoustu LP a později i CD. Mezi jejich neznámější desky patří *Želva* nebo *Pták Rosomák*. Desky obsahují známé hity jako *Jasná zpráva*, *Dej mi víc své lásky* nebo *Želva*. Skupina se stala legendou české rockové hudební scény a za své působení byla i uvedena do rockové síně slávy. Umístila se také několikrát v soutěži Český slavík v kategorii skupina roku. Sám Petr Janda skládal písně pro slavné osobnosti jako Václava Neckáře, Hanu Zagorovou nebo Marii Rottrovou. Vydal i své vlastní sólové desky *Dobrý zlý* nebo *Jednou jó, jednou né*. Petr Janda v roce 2023 stále koncertuje se svou skupinou Olympic a je velmi činný na české hudební scéně.²⁷

Předposlední skladbu s názvem *Hot Needle* vytvořil kytarista Stanislav Jelínek. Na kytaru se učil jako samouk a jeho vzory byli Michal Pavlíček a Radim Hladík. Jako kytarista se poprvé objevuje ve skupině Ofsajd, ve které hráli převzaté písně od Romana Pluhaře. Následně se uchytil v popové hudbě a začal psát své vlastní písně. Byl také velmi vyhledávaným producentem. Vytvářel doprovody, sóla nebo aranže písní. Podílel se na nahrávání desek pro Luci Bílou, Michala Davida nebo Ivetu Bartošovou. Vydal i své

²⁴ *Muzikus časopis pro muzikanty*. [online]. 2002–2018 [cit. 24.11.2023]. Dostupný z <https://www.casopismuzikus.cz>

²⁵ *Wolfram. O-skupine. HUDEBNISKUPINY.CZ*. [online]. [cit. 09.12.2023]. Dostupný z: <https://o-skupine.hudebniskupiny.cz/wolfram>

²⁶ *Osobnosti.cz*. [online]. 2023 [cit. 24.11.2023]. Dostupný z <https://zivotopis.Osobnosti.cz/petr-janda.php>

²⁷ VLACH, Pavel. *Petr Janda, Životopis. Info - FDb.cz*. [online]. [cit. 09.12.2023]. Dostupný z: <https://www.fdb.cz/lidi-zivotopis-biografie/19651-petr-janda.html>

vlastní CD s názvem *Chci ti říct*. Příležitostně hrál ve skupině Pražský výběr a podílel se na rockovém muzikálu *Jesus Christ Superstar*.²⁸

Posledním muzikantem podílejícím se na vzniku publikace *Čeští mistři rockové kytary* je Miroslav Mach se skladbou *Anonym*. Miroslav Mach se učil jako malý na housle a ke kytarě se dostal až v pozdějším věku. V roce 1984 započal svou kariéru ve skupině Törr. V kapele nehrál moc dlouho a hned v roce 1986 se dostává do skupiny Arakain. Skupina je až dodnes velmi aktivní a vystupuje na mnoha koncertech a festivalech. Své schopnosti využívá i ve studiovém nahrávání. Podílel se na deskách Pavly Kapitanové nebo Aleše Brichty.²⁹

²⁸ *Muzikus časopis pro muzikanty*. [online]. 2002–2018 [cit. 24.11.2023]. Dostupný z <https://www.casopismuzikus.cz>

²⁹ *Miroslav Mach*. [online]. [cit. 09.12.2023]. *Multimediaexpo.cz*. Dostupný z: http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Miroslav_Mach

4. Medailony Radima Hladíka, Luboše Andršta a Michala Pavlíčka

4.1 Osobnost Radima Hladíka

Český rockový kytarista Radim Hladík se narodil 13. 12. 1946 v Praze. Jako malý se učil hrát na klavír, to ho však příliš nezaujalo. Jeho pozornost upoutala kytara, kterou následně, díky svému dědečkovi, studoval v hudební lidové škole u učitele Josefa Schelingera. Nestudoval tam však elektrickou kytaru, ale kytaru klasickou.³⁰ V letech 1964–1967 studoval na pražské konzervatoři pod vedením učitele Milana Zelenky.³¹

Roku 1962 se dostal do své první skupiny s názvem Komety, ve které se seznámil s Vladimírem Mišíkem. Komety byly pro Radima Hladíka začátek jeho dlouhé kytarové kariéry. Skupina se zanedlouho rozpadla.³²

První nabídku z roku 1964 na stálé hudební angažmá dostal v klubu Olympic, kde se zaměřoval na hudební žánr rhythm and blues. O rok později se dostal do skupiny Fontána, ze které následně vznikla skupina The Matadors.³³ The Matadors se stala pro Radima Hladíka zlomovou. Výrazně se zde formoval jeho kytarový rukopis, který byl velmi odlišný od typické kytarové hry, protože používal jiné techniky než jeho současníci. Jako jeden z prvních na české hudební scéně začal používat booster a „wah wah“ pedál. Booster je kytarový efekt, který zesiluje a zkresluje zvuk. Oproti tomu „wah wah“ je kytarový pedál, který mění frekvenci zvuku a vytváří zvuk podobný slovu „Vau“.³⁴ Roku 1968 vydal The Matadors LP s názvem *Get Down From The Tree*. LP obsahuje písně jako *Indolence* nebo *I Feel so Lonely*.³⁵

³⁰ Rozhovor s rockovým kytaristou Radimem Hladíkem o začátcích hry na kytaru v mládí, pocitech při ohlednutí za svou dlouhou hudební kariérou, co mu stále hudbu dává a co připravují s obnovou Blue Effect. [online]. 2008 [cit. 14. 02. 2024]. Dostupný z <https://www.mujirozhlas.cz/>

³¹ POLEDNÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1990. ISBN 80-7058-210-3.

³² ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

³³ POLEDNÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1990. ISBN 80-7058-210-3.

³⁴ *Encyklopedie Prahy 2* [online]. 2019 [cit. 27. 01. 2024]. Dostupný z: <https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/1001-radim-hladik>

³⁵ POLEDNÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1990. ISBN 80-7058-210-3.

Koncem roku 1968 vznikl hlavní projekt Radima Hladíka, a to Special Blue Effect, později jen Blue Effect. Název odkazuje na průkaz o neschopnosti k vojenskému výcviku, lidově řečeno „modrou knížku“. Všichni členové ji vlastnili. Skupinu vytvořil Radim Hladík společně s Vladimírem Mišíkem. K sobě přizvali Jiřího Kozla a Vladimíra Čecha. Věnovali se výhradně vlastní tvorbě. Rok po založení skupina vydává svůj největší hit s názvem *Sluneční hrob*. Později se píseň stala soundtrackem k filmu *Pelíšky*.³⁶ V roce 1969 se skladba zařadila mezi zakázané skladby. Důvodem se stal obal druhého vydání, který byl věnovaný Janu Palachovi.³⁷ Debutové album s názvem *Meditace* vyšlo hned rok poté v roce 1970. Text k písním, které se na albu objevily, napsal Zdeněk Rytíř. Ten samý rok vzniklo originální album s názvem *Coniunctio*, na kterém spolupracovali společně s Martinem Kratochvílem, Jiřím Stivínem a Jazz Q, kde už tehdy působil Luboš Andršt. Roku 1971 Vladimír Mišík odešel ze skupiny a místo něho přišel Lešek Semelka. S ním vytvořili další jedinečné album s názvem *Nové syntézy*. Album se nahrávalo společně s jazzovým orchestrem Československého rozhlasu.³⁸ Originální bylo především díky tomu, že se vytvořilo jako fúze rockové hudby a jazzové orchestrální hudby.³⁹ Album mělo následně roku 1974 pokračování s názvem *Nové Syntézy II*.⁴⁰

Ve spolupráci s dalšími autory se Radim Hladík zapojuje do tvorby i v jiných žánrech, a to zejména v oblasti jazzu a folku.⁴¹ Roku 1972 spolupracuje s Mariánem Vargou a Pavolem Hammelem na desce s názvem *Zelená pošta*. Rok poté spolupracuje i s Jaroslavem Hutkou s nímž vznikají dvě alba. První s názvem *Stůj břízo zelená* a roku 1976 vychází druhé s názvem *Vandrovali hudci*.⁴²

Významná deska skupiny Blue Effect, která vychází roku 1975 a na níž se objevuje instrumentální skladba *Čajovna* se jmenuje *Modrý efekt*. Album se od ostatních liší tím, že je celé složené z instrumentálních skladeb. Pro svoji originalitu se stalo velmi úspěšné. Skupina vydala během několika let nespočet dalších úspěšných alb. Mezi ně patří deska

³⁶ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

³⁷ *Rozhovor s rockovým kytaristou Radimem Hladíkem o začátcích hry na kytaru v mládí, pocitech při ohlednutí za svou dlouhou hudební kariérou, co mu stále hudbu dává a co připravují s obnovou Blue Effect*. [online]. 2008 [cit. 14. 02. 2024]. Dostupný z <https://www.mujirozhlas.cz/>

³⁸ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

³⁹ *Encyklopedie Prahy 2* [online]. 2019 [cit. 27. 01. 2024]. Dostupný z: <https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/1001-radim-hladik>

⁴⁰ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

⁴¹ *Encyklopedie Prahy 2* [online]. 2019 [cit. 27. 01. 2024]. Dostupný z: <https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/1001-radim-hladik>

⁴² ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

Svitanie, nahraná roku 1977, na níž se objevuje velmi známá skladba *Ej, padá, padá, rosenka*. Píseň byla kombinací rockové hudby a lidové písně. Poté následoval *Svět Hledačů* a album s názvem *33*.⁴³

Hladíkova tvorba je pozoruhodná také tím, že opakovaně po určité době spolupracuje s konkrétními autory na jednotlivých dílech. Znovu tedy spolupracoval s autory, se kterými se na počátku 70. let dal dohromady. Roku 1991 vytvořil s Jaroslavem Hutkou desku *Pánbů na poli*. O dva roky později společně s Mariánem Vargou a Pavolem Hammelem zkomponovali dílo s názvem *Labutie piesne*. V roce 2004 se opět spojil s Jaroslavem Hutkou, při jejich spolupráci vznikly Lidové balady ze sbírky Františka Sušila. Následně roku 2007 vydává živé CD s Pavolem Hammelem s názvem *Déjà vu*.⁴⁴

Hudba Blue Effectu nebylo to jediné, čemu se Radim Hladík věnoval. Podílel se na mnoha krátkých filmech jako *Mimikry* z roku 1974 (krátký film od Petra Síse). Skládal scénickou hudbu k inscenacím a rozhlasovým hrám jako například *Groteska* nebo *Kytice* a napsal také hudbu k pohádce s názvem *O milionáři, který ukradl slunce*.⁴⁵ Společně s Ivanem Hlasem vytvořil hudbu k filmu s názvem *Báječná léta pod psa*.⁴⁶

V roce 2011 vznikl koncertní záznam s názvem *Acoustic/Time*, který byl zaznamenán v barokní kapli ve Smiřicích, ve staré synagoze v Plzni a v Balbínově hospodě v Praze. Zčásti byl nahrán akusticky a ve spolupráci s dalšími skupinami.⁴⁷

Blue Effect výrazně měnil své složení během celého působení na české hudební scéně a také si dával občasné pauzy. Poslední složení skupiny bylo Jan Křížek, Vojtěch Říha, Václav Zíma a Radim Hladík. Společně nevydali žádné album, ale vznikl dokument na záznam z koncertu z roku 2007 v Pražské lucerně s názvem *Blue Effect – live and life 1966–2008*. Na koncertě si zahrál po dlouhé době také se skupinou The Matadors.⁴⁸

Na konci života se Radim Hladík potýkal s vážným onemocněním a poslední rok svého života čekal na transplantaci plic, které se už nedočkal. Pavol Hammel vydal roku 2016

⁴³ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78

⁴⁴ Tamtéž

⁴⁵ POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1990. ISBN 80-7058-210-3

⁴⁶ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

⁴⁷ ČERNÝ, Jiří. *Big beat s lidskou tváří*. Rock & Pop. 2011, 22 (6), 13.

⁴⁸ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

album s názvem *Z pekla štastie*, na kterém se podílel i Radim Hladík. Radim Hladík si už album bohužel pustit nemohl, protože 4. prosince 2016 zemřel.⁴⁹

4.2 Osobnost Luboše Andršťa

Blues, jazz a rock jsou hlavní žánry, které jsou významně spojeny se jménem českého kytaristy a skladatele Luboše Andršťa.

Luboš Andršt se narodil 26. června 1948 v Praze na Vinohradech. Celé své dětství strávil v Příbrami, kam se zanedlouho po svém narození s rodiči a sourozenci odstěhoval. Jeho otec JUDr. Zdeněk Andršt tam dostal práci úředníka. Ve městě vyrůstal se svým starším bratrem Zdeňkem a mladší sestrou. Už jako malý začal chodit do hudební školy, kde se učil na piano. To mu však dlouho nevydrželo a s hraním velmi brzo skončil. Ve svém dětství se snažil dělat i mnoho sportů jako gymnastiku, plavání nebo hokej, který byl nedílnou součástí života jeho otce. V roce 1952 jeho rodiče koupili chatu u Vltavy, která se stala pro Luboše Andršťa osudovou. Poprvé se zde seznámil s kytarou a strávil tam nejkrásnější léta svého dětství. Začal se tady učit první akordy na kytaru skrze lidové písně. Jak sám říká „*Tohle místo pro mě znamenalo skutečný domov a tam jsem také cítil dokonalou harmonii s přírodou*“.⁵⁰ Chalupa podnítila malého Andršťa, aby se dal na cestu hudby. Díky námětu přírody vznikla skladba *Noční motýl*. Příroda se pro něj stala zároveň inspirací po celý jeho muzikantský život.⁵¹

Po ukončení základního vzdělání mu škola nedala žádné doporučení na střední školu, protože nevstoupil do ČSM. Díky kontaktům svého otce se nakonec dostal na odborné učiliště ČKD v Praze. V rámci praxí začal chodit do ČKD a později do tehdejšího národního podniku Technometra. V roce 1966 ho dokončil, dostal výuční list a zahájil práci v Technometře jako strojní údržbář. Netrvalo dlouho a v Technometře skončil a naplno se začal živit hudbou.⁵² Později v 80. letech poznal svou první ženu Radku, se kterou měl jednoho syna. Manželství se však brzy rozpadlo a v roce 1996 se oženil se svou druhou ženou Janou. S ní měl dvě dcery, Veroniku a Janu.⁵³

⁴⁹ ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), s 76–78.

⁵⁰ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 30

⁵¹ Tamtéž, s 15–32

⁵² BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 30–40

⁵³ Tamtéž, s 269–275

4.2.1 Hudební kariéra

Během svých studií začal poznávat pražský muzikantský život. Chodil také do hudebního kroužku, kde se výhradně věnoval hře na kytaru. Vše, co se však do té doby naučil, bylo především díky zahraničním rádiím, přes která poslouchal The Beatles nebo The Rolling Stones. Během svých studií vytvořil první skupinu s názvem Roosters, se kterou měl roku 1966 svůj první koncert v hotelu Belvedere. Společně hráli převážně převzaté písně od The Rolling Stones. V tu dobu ho velmi ovlivnila deska *Hudba černého lidu*, jež obsahovala nahrávky dvanáctitaktového blues. Podle ní se také následně základy blues naučil. Velmi krátce hrál i ve vlastní skupině Blues Company s Miki Bláhou nebo amatérské skupině Double Time. V těchto skupinách se začal zaměřovat na hudební styl rhythm and blues.⁵⁴

Než přišel k Framus Five objevil se i ve skupinách jako Exit nebo George and Beatovens. V roce 1969 přišla nabídka hrát v už tehdy známé skupině Framus Five, kterou založil Michal Prokop. Do skupiny se dostal přes svého už tehdy známého bratrance ze skupiny Olympic Petra Jandy. Skupina byla ve složení Ladislav Eliáš, Luboš Andršt, Ivan Trnka, Káša Jahn a Michal Prokop. Natočili spolu i velmi známé album *Město Er*, kde se poprvé Luboš Andršt ukázal jako skladatel. Pro album napsal písně *Noc je můj den* nebo *Perseptua*. Bohužel Andršt přišel do skupiny v době, kdy už byla na pokraji rozpadu. Roku 1970 ohlásila svůj poslední koncert a na několik let se úplně odmlčela.⁵⁵

Během působení ve Framus Five se zdokonaloval v rhythm and blues a rocku. V 70. letech přišla nabídka hrát v jazzové skupině Jazz Q, kterou založil muzikant Martin Kratochvíl. Společně nahráli album *Pozorovatelna*. V roce 1971 se dostali do zahraničí na jazzový festival ve Švýcarsku, následný rok do Finska a roku 1973 do Francie. K hraní hudebního stylu jazzu mu dopomohly rady od kytaristy Rudolfa Daška. V té době se také začal rodit hudební styl jazzrock. Pro Luboše Andršta jazzrocková hudba představovala volnější harmonii a vyznačovala se větší svobodou než samotný jazz. Nový hudební styl začal postupně hrát i Luboš Andršt.⁵⁶

⁵⁴ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 35–53

⁵⁵ CÍSAŘ, Jaroslav. *Blues o spolykaných slovech: (až si pro mě přijdou funebráci): knížka o zpěvákovi Michalu Prokopovi a skupině Framus Five*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2003.

⁵⁶ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 71–90

Po čase chtěl Luboš Andršt hrát znovu více rockový žánr a odešel z Jazz Q. V roce 1973 vznikla skupina Energit ve složení Vladimír Padrůněk, Luboš Andršt, Ivan Khunt a Jaroslav Šedivý. Měli mnoho koncertů včetně velkého koncertu v Radiopaláci na Vinohradech. Hráli spolu však velmi krátkou dobu, protože jim komunistický režim udělil zákaz činnosti na rok. O rok později se Energit vrátil znovu na českou scénu, avšak v jiném složení. Nové složení však bohužel dlouho nevydrželo a původní Energit proměnil úplně svou podobu. V sestavě Rudolf Ticháček, Emil Viklický, Luboš Andršt, Jan Vytrhlík a Jaromír Helešic přešli zcela na instrumentální hudbu. V novém složení odehráli mnoho koncertů, a i nahráli spoustu nových skladeb jako *Píseň Ráno*. Dostali se také za hranice do Německa, Maďarska nebo Turecka. Sestava vydržela až do konce 80. let a poté se znovu rozpadla.⁵⁷

Po doznívání jazzrocku začal Luboš Andršt hrát v akustickém duu s Emilem Viklickým. V té době v roce 1981 vydal svou sólovou desku *Capricornus*. Při psaní desky ho formovala jeho generace a hudba, která ji utvářela, především jazz, rock, blues, ale i období hippies nebo buddhismus. V roce 1983 vytvořil společně s Mariánem Vargou a skupinou Collegium musicum album s názvem *Divergence*.⁵⁸

Po skupinách jazzových a rockových se chtěl Luboš Andršt vrátit zpátky k blues, u kterého to vše začalo. Roku 1980 založil skupinu Blues Band. Později ji přejmenoval na Blues Band Luboše Andršta, kvůli časté přeměně složení skupiny. Finálními členy se staly Jan Kubík, Jaromír Helešic, Luboš Andršt, Ondřej Konrád a Vladimír Kulhánek. Byla to jedna z mála bluesových skupin, která v té době vystupovala na české hudební scéně. Pro jejich výjimečnost se objevovali na mnoha festivalech, ve velkých sálech nebo klubech. Skupina vydala dvě desky. První deska s názvem *Z lipového dřeva* nevznikla jako klasicky nahrávaná studiová deska, ale byla nahraná z live koncertu v Českých Budějovicích. Druhá deska se jmenovala *Škrtni, co se nehodí*. Stejně jako jeho předchozí skupiny se i Blues Band dostal za hranice, roku 1985 vycestoval do Ruska a Kubu.⁵⁹ Po revoluci se skupina na chvíli odmlčela, ale kvůli velké poptávce ze strany pořadatelů se dala znovu dohromady. Zpěvák Peter Lipa se rozhodl odstěhovat do zahraničí a po delším hledání ho natrvalo nahradil americký pouliční zpěvák Ramblin Rex.⁶⁰ Blues Band

⁵⁷ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 93–120

⁵⁸ POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1990.

⁵⁹ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 160–183

⁶⁰ Tamtéž, s 235–242

společně s Ramblinem Rexem se dostal na Ukrajinu, do Německa nebo na turné do Dánska. V roce 2000 v Praze otevřeli klub Ungelt, kde Blues Band pravidelně hrál. Později přišli o svého zpěváka Ramblina Rexe a začali hrát s Reesie Davis. S ní natočili desku *Everything i have* v roce 2007.⁶¹

Framus Five se v Andrštově životě objevili opakovaně. Během působení a zániku původního Framus Five vzniklo akustické Trio, říkalo se mu i Nu-trio, ve složení Jan Hrubý, Michal Prokop a Luboš Andršt. Trio, přestože hrálo někdy s malými pauzami, vydrželo prakticky až do Andrštovy smrti. Během první vlny vznikla i deska *Unplugged live*, která se prodává dodnes. Jejich písně byly z velké části založeny na improvizaci.⁶² V roce 2013 vystoupili na blue festivalu v Chicagu a v roce 2009 hráli i v Praze pro Baracka Obamu. Samotná skupina Framus Five se znovu dala dohromady v roce 1989 a natočila desku *Time's Arrow*. Znovu se sešli až v roce 2006 a natočili další desku *Poprvé a naposledy*. S pauzami opět koncertovali až do Andrštovy smrti.⁶³

Andrštova rocková, jazzová a bluesová hudba se na počátku 90. let propojila s hudbou popovou. Skrze Zdeňka Rytíře dostal nabídku spolupracovat s Martou Kubišovou. Martě Kubišové byla komunistickým režimem v 70. letech zakázána hudební činnost. Po pádu komunistického režimu se ke své hudební kariéře mohla vrátit. Společně založili skupinu ve složení Vladimír Kulhánek, Ivan Kadaňka, Josef Kučera, Jan Hála, Marta Kubišová a Luboš Andršt. Svůj první koncert měli 6. května 1990 v Plzni na počest oslav osvobození města. V roce 1991 vydali CD s názvem *Někdy si zpívám*. Dostali se i do zahraničí, konkrétně do Paříže nebo Japonska. Společně odehráli spoustu koncertů a turné. Luboš Andršt do popové scény přinesl trochu svého blues, jazzu a rocku. Složení dlouho nevydrželo a po vzájemné domluvě šel každý svou cestou.⁶⁴

Po úspěchu se všemi skupinami se Luboš Andršt rozhodl, že vydá učebnici pro pokročilejší kytaristy s názvem *Kytara – jazz, rock, blues*. Učebnice vyšla v roce 1988 a obsahuje stupnice, schematicky napsané akordy a noty (podrobněji vysvětlené v první kapitole). Je zaměřená na rozvíjení čtenáře ve stylizacích jazzové, bluesové a rockové hudby. Později vyšla i jeho knižní trilogie se stejnojmenným názvem jen s přidáním *Volume*, jak píše v mé první kapitole. V době, kdy sepisoval učebnici, jezdil jako lektor

⁶¹ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 252–260

⁶² CÍSAŘ, Jaroslav. *Blues o spolykaných slovech: (až si pro mě přijdou funebráci): knížka o zpěvákovi Michalu Prokopovi a skupině Framus Five*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2003.

⁶³ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020].

⁶⁴ Tamtéž, s 222–234

do letní jazzové dílny Karla Velebného. V 90. letech také vyučoval na pražské konzervatoři jazzové kurzy. Soukromé pedagogické činnosti se však nikdy nevěnoval.⁶⁵

V roce 1998 si Česká televize vymyslela projekt, kde měl Luboš Andršt vyučovat hru na elektrickou kytaru. Vybrali ho především kvůli jeho známosti a vydané publikaci. Dílů nakonec vyšlo pouhých dvanáct. Původně se zamýšlel velký projekt, který se však nerealizoval tak, jak měl.⁶⁶ Do roku 2021 Luboš Andršt stále hrál ve skupinách jako Blues Band, Framus Five, Energit, Luboš Andršt Group a Trio. Každá ze skupin hrála hudbu, která pro Luboše Andršta znamenala srdeční záležitost jeho jazz, blues a rock. Každé z nich se chtěl věnovat a každá z nich utvářela samotnou osobnost Luboše Andršta. Luboš Andršt zemřel 20. prosince roku 2021.⁶⁷

4.3 Osobnost Michala Pavlíčka

Michal Pavlíček je významný český kytarista, hudební skladatel, textař a zpěvák. Narodil se 14. února 1956 a od svého útlého dětství bydlel v Praze na Vinohradech v ulici Jana Masaryka⁶⁸.

Jeho otec vystudoval průmyslovou školu a pracoval jako inženýr. Matka byla učitelka zeměpisu a tělesné výchovy. Rodinná linie Šaškových z matčiny strany byla obdarována uměleckým nadáním, které následně Pavlíček zdědil. Dětství měl velmi složité, protože se jeho rodiče hodně hádali. Příčinou jejich hádek byl úklid, který výrazně poznamenal i malého Michala Pavlíčka. Ten se kvůli pořádkumilovnosti své matky stal perfekcionista, a to nejen v úklidu, ale i v hudbě.⁶⁹

S kytarou se poprvé seznámil v Kersku, kde se nacházela chata jeho příbuzných. Bylo to na koncertě skupiny s názvem Kerské Hippies. Zaujala ho nejen jejich hudba, ale i životní styl. Ve třinácti letech se stal součástí skupiny, kde působil jako jejich nejmladší člen.

⁶⁵ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 206–216

⁶⁶ Tamtéž, s 261–262

⁶⁷ *Odešel výjimečný kytarista a citlivý člověk. Luboš Andršt ovlivnil českou hudební scénu*. [online]. [cit. 30.03.2024]. Dostupný z: <https://www.lidovky.cz/>

⁶⁸ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 5

⁶⁹ Tamtéž, s 5–11

K hudbě ho přivedl kytarista skupiny Mirek Cepek. V Kersku strávil většinu svých pubertálních let, kde se seznamoval s typickým životem hudebníka rockového žánru.⁷⁰

Se západní muzikou se poprvé seznámil přes anglické desky, které mu přivezl jeho bratr ze zahraničí. Nejvíce ho zaujal hudební styl rock, který se pro něj stal hlavní inspirací jeho pozdější tvorby. Jeho zahraničními kytarovými vzory se stali Alvin Lee, Jimi Hendrix, Rory Gallagher, Eric Clapton, Jimmy Page a další. Z české hudební scény to byl Radim Hladík ze skupiny Blue Effect.⁷¹

Na kytaru byl původně samouk, ale jeho teta, ředitelka lidové školy umění v ulici Lounských v Praze, v něm viděla talent, a proto ho roku 1971 přihlásila k učiteli na kytaru Ladislavu Heráčkovi do lidové školy umění.⁷² S ním se původně učil na klasickou kytaru a až později přešli na základy rockové hudby. Hudba se pro něj stala útekem ze socialistické reality a přenesla ho do bezstarostného života plného hudby. První skupina, ve které působil jako kytarista, byla Penguin. Tu založil se svým učitelem Ladislavem Heráčkem. V této době se dostal na gymnázium a posléze na FAMU v Praze.⁷³

Po maturitě, kterou stěží zvládl, se oženil s o několik let starší ženou Zdeňkou. S ní měl následně 2 syny, Michala a Honzu. Po padesáti letech se rozhodl svou první ženu opustit a vzal si Karolínu Husákovou. Později se jim narodil syn Matyáš.⁷⁴

4.3.1 Hudební kariéra

Po krátké hudební kariéře v Kerských Hippies a školní kapele Penguin se Michal Pavlíček dostal do skupiny Expanze. Tam byl opět nejmladší. Začali na skladbách od Wisbone a Captain Beyond a později přešli na jazzrockovou hudbu. Svou první elektrickou kytaru měl ze zahraničí od značky Fender typ Jazzmaster. Následně ji vyměnil za méně kvalitní model od značky Ibanez, která napodobovala typ kytary Les Paul. Skupina poměrně rychle přešla na hudbu od Mahavishnu Orchestra, Soft Machine, Milese Davise a dalších.

⁷⁰ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 17–23

⁷¹ Tamtéž, s 105-109

⁷² BOŘIL, Jaroslav. *Michal Pavlíček a jeho tvorba se zaměřením na artificiální hudbu*. Brno, 2019

⁷³ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 105-114

⁷⁴ Tamtéž, s 20-80

Dosavadní zmiňované skupiny a interpreti byli důležití při formování Pavlíčkova kytarového rukopisu.⁷⁵

Další velmi podstatnou součástí hudebních počátků Michala Pavlíčka byla skupina Bohemia. V té době studoval na FAMU. V Expanzi hráli pouze převzaté písně, ale v Bohemii se poprvé Michal Pavlíček projevil jako skladatel. Napsal píseň s textem Pavla Vrby na LP Bohemie s názvem *Zrnko Písku*. Při nahrávání LP se seznamuje s Michaelem Kocábem.⁷⁶

Po skončení Bohemie a Expanze vznikla Expanze II ve složení Jiří Hrubeš, Jiří Novotný, Štěpán Markovič a Nad'a Vránová. Začali hrát především instrumentální skladby, které z velké části složil Michal Pavlíček. Vznikla i skupina Horký dech s Jiřím Hrubešem a Janou Koubkovou. Při nahrávání LP pro Horký dech opět spolupracuje s Michaelem Kocábem.⁷⁷

Pražský výběr byla původně jazzová skupina Michaela Kocába, kterou založil roku 1976. Následně se však polovina sestavy obměnila a vydala se jiným směrem. Skupina byla ve složení Jiří Hrubeš, Michael Kocáb, Ondřej Soukup a Michal Pavlíček. Společně chtěli tvořit tvrdší rockovou hudbu, přestože Michael Kocáb studoval na konzervatoři varhany. Registrování nové skupiny tehdy nebylo možné, a proto přejali původní název Kocábovy jazzové skupiny Pražský výběr. Repertoár začali postupně tvořit Kocáb s Pavlíčkem. V této době se k nim přidal Jiří Tomka. Ondřej Soukup zanedlouho odešel a nahradil ho Vilém Čok. Po prvních neúspěšných koncertech se zanedlouho dostavil úspěch. O provokativním vystupování mladé skupiny se brzy dozvěděla veřejnost a popularita začala postupně stoupat. Z počátku vystupovali s písněmi jako *Ha'ta Pa'ta*, *Olda je přítel můj* a později i s hitem *Pražákům, těm je hej*. Extravagantní oblečení nebo bláznivé pohyby na podiu výrazně přispívaly k zviditelnění skupiny. Výjimeční a nevšední se stali především díky jejich hráčským dovednostem a úrovni písní. Texty jim nejprve psal F. R. Čech. Slovy v písních se snažili vyjádřit svůj přístup ke komunistickému režimu. Dostali se dokonce za hranice Československa konkrétně do Maďarska. Po dalších písních jako

⁷⁵ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008 s 117–122

⁷⁶ BOŘIL, Jaroslav. *Michal Pavlíček a jeho tvorba se zaměřením na uměleckou hudbu*. Brno, 2019, s 11–12

⁷⁷ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 123–128

S.O.S, Václavák, Proč jen já nebo *Tango Ropotámo* začali pracovat na první desce Pražského výběru *Straka v hrsti*.⁷⁸

První deska *Straka v hrsti* i stejnojmenný natočený film byly v roce 1983 komunistickým režimem zakázány. K zákazu došlo na základě článku z týdeníku *Tribuna* s názvem *Nová vlna se starým obsahem*, kde spolu s dalšími skupinami byl jmenován i Pražský výběr.⁷⁹ Po nedovolení vystupovat Michael Kocáb a Michal Pavlíček anonymně nahrávali po hudebních studiích například pro Helenu Vondráčkovou nebo Karla Gotta. V roce 1983 nahráli dvě nové písně *Rasisti* a *Život mě štípnul*. Nebyla však žádná možnost, kde by je mohli publikovat.⁸⁰

Po zákazu Pavlíček spolupracoval i s jinými interprety na vzniku jejich desek, a to například se Zuzanou Michnovou. Vznikla deska s názvem *Rány 1984*. Roku 1985 založil novou skupinu s názvem *Stromboli*, kde se plně angažoval jako skladatel. *Stromboli* hrálo ve složení Josef Veselý, Barbora Basiková, Michal Pavlíček a Vendula Kašpárková. První písně byly *Ó hory, ó hory* nebo *Košilela*.⁸¹

Následné uvolnění, které přišlo před revolucí, přineslo Michalu Pavlíčkovi náhled do scénické hudby. Jeho úplně první angažmá v divadle byla inscenace s názvem *Poslední úmrtí Jonathana Swifta*. Vytvořil také hudbu ke dvěma filmům Věry Polívkové s názvem *Nefňukej, veverko a Veverka a kouzelná mušle*.⁸²

Zákaz činnosti skončil v roce 1987 a Pražský výběr se stal znovu prioritou v životě Michala Pavlíčka. Začali hned pracovat na novém albu s názvem *Výběr* a později vyšla i zakázaná deska *Straka v hrsti*. Nové album bylo o typech lidských osobností a jejich povahových rysech, znovu tím naráželi na komunistický režim. V začátcích Pražského výběru skládal hudbu Michal Pavlíček společně s Michaelem Kocábem. Na albech byli uvedeni jako spoluautoři. Po znovuoživení Pražského výběru však publikovali nové písně odděleně. Vznikly nové hity jako *Chvastoun, Snaživec* anebo *Tatřman*.⁸³

⁷⁸ Bigbít. *Internetová encyklopedie rocku*. Českátelevize.cz. [online]. 1996-2019 [cit. 19.11.2023]. Dostupný z: <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/1176-prazsky-vyber/>

⁷⁹ Bigbít. *Internetová encyklopedie rocku*. Českátelevize.cz. [online]. 1996-2019 [cit. 19.11.2023]. Dostupný z: *Nová vlna se starým obsahem — Články — „nová vlna“ — Vyhledávání — Bigbít — Česká televize (ceskatelevize.cz)*

⁸⁰ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 149–155

⁸¹ Tamtéž, s 156–164

⁸² Tamtéž, s 158–173

⁸³ Tamtéž, s 164–167

Michal Pavlíček dál hrál i ve skupině Stromboli, přestože zákaz činnosti Pražského výběru skončil. Roku 1989 vydal Stromboli LP a CD s názvem *Shutdown*, které bylo celé zpíváno v angličtině. Natočili i první videoklipy písně *Velké Lalula* nebo *Scanners*. Skupina však své působení po koncertě v Leningradu na Live rock show ukončila. V roce 1990 také dokončil hudbu k baletnímu představení v divadle Laterna Magika s názvem *Minotaurus*. Před revolucí Pražský Výběr vydal již zmíněný slibovaný film *Pražákům, těm je hej*. V roce 1991, na počest odchodu sovětských vojsk z Československa, vyvrcholila skupina své turné koncertem s názvem *Adieu C.A.* Vystupovalo zde mnoho muzikantů jako například Stanislav Jelínek, David Koller, František Hömig, Miloš Vacík a Ladislav Faktor. Společně si zahráli s významným rockovým hudebníkem Frankem Zappou, který se koncertu účastnil jako host. Přítomen byl i Václav Havel. Z koncertu vyšlo i CD. V roce 1992 udělali společný koncert se skupinou Lucie. Stejně jako Stromboli i členové Pražského výběru usoudili, že se jejich cesty rozcházejí a na delší dobu působení ukončili.⁸⁴

Michal Pavlíček založil dvě nové kapely BSP a Big Heads. Členové skupiny Big Heads si lidově říkali trio s názvem Pionýři československého jazzrocku. Vystupovali ve složení Jiří Veselý, Jiří Zelenka a Michal Pavlíček. Hráli především instrumentální skladby založené na tvrdším rockovém stylu. Skupina BSP hrála ve složení Ota Balage, Michal Pavlíček a Kamil Stříhávka. S nimi vytvořil hit s názvem *Země vzdálená*, která se objevila na jejich druhé desce.⁸⁵

Po ukončení činnosti Pražského výběru se objevily i nabídky na scénickou hudbu. Roku 1992 zkomponoval hudbu pro balet s názvem *Zvláštní radost žít*. V témže roce vytvořil hudbu pro výstavu uměleckých artefaktů ze skla v Seville. V roce 1993 napsal muzikál *Klaun*, kde v hlavní roli hrál Bolek Polívka. Od roku 1994 napsal i hudbu k seriálu *Konec velkých prázdnin*. Seriál uchopil úplně jinak než své předchozí projekty. Vytvořil fúzi symfonického orchestru a elektrických kytar. Jeho dalším velkým průlomem se stal symfonický balet *Hádanky*. Poprvé vytvořil kompozici vážné hudby. Balet byl založen na příběhu Romea a Julie.⁸⁶

⁸⁴ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 169–189

⁸⁵ BOŘIL, Jaroslav. *Michal Pavlíček a jeho tvorba se zaměřením na uměleckou hudbu*. Brno, 2019 s 24–27

⁸⁶ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 194–207

V roce 1993 vznikl velký projekt s názvem *Na Kloboučku*. Šlo o televizní pořad, ve kterém vystupovali známí hudebníci. Projekt byl postaven na rozhovorech a společném hraní. Vznikl ve spolupráci s Michalem Pavlíčkem a Jiřím Chlumským. Pořad se vysílal od roku 1995 až do roku 2002.⁸⁷

Pražský výběr se během několika let fungování neustále rozpadal a dával dohromady. V roce 1996 se skupina znovu sešla a vydala CD s názvem *Výběr komplet*. O rok později vyšla deska *Běr* a o další rok později vyšlo CD *Tango Ropotámo* společně s CD jejich nejslavnějších hitů. Poprvé na koncertech experimentovali s elektronickou hudbou a rozšířili skupinu o Stanislava Jelínka a Petra Maláska.⁸⁸

Jeden z jeho největších skladatelských úspěchů byl britský televizní seriál BBC *Červený bedrník*. Je to historické romantické drama, ke kterému Michal Pavlíček složil symfonickou hudbu. Televizní pořad sklidil velký úspěch a Michal Pavlíček dostal i nominaci na cenu města Birminghamu za hudbu.⁸⁹

Po velkém úspěchu začal učit kompozici na Pražské konzervatoři v oddělení populární a jazzové hudby mezi léty 1998-1999. Se svým synem Michalem vytvořil skupinu One season band, která fungovala ojedinele a hrála hity Pražského výběru a Stromboli. Působil také jako producent. Vyprodukoval CD *Woodoo* pro Kamila Střihavku nebo CD *Dilema* pro Dana Hůlku.⁹⁰

Velké pocty se mu dostalo, když byl osloven Václavem Havlem, aby napsal hudbu pro slavnostní večer summitu NATO. Byla to pro něj jedna z nejnáročnějších prací. Zapojil dětský sbor, symfonický orchestr, čtyři sólisty a hudbu Hradní stráže. Večer byl velmi úspěšný a Václav Havel se stal jeho dlouholetým přítelem.⁹¹

Po svém velkém úspěchu s *Červeným bedrníkem* napsal také rockový muzikál *Excalibur*, za který byl nominován na cenu Alfreda Radoka. Muzikál, kde si zahrál Kamil Střihavka, měl námět z pověstí Krále Artuše. Jeden z jeho největších scénických úspěchů byl také muzikál *Obráz Doriany Greye*.⁹²

⁸⁷ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 202–204

⁸⁸ Tamtéž, s 208–213

⁸⁹ Tamtéž, s 210–250

⁹⁰ Tamtéž, s 219–233

⁹¹ Tamtéž, s 235–239

⁹² BOŘIL, Jaroslav. *Michal Pavlíček a jeho tvorba se zaměřením na uměleckou hudbu*. Brno, 2019, s 44–45

Po mnoha dalších odmlkách se znovu objevil Pražský výběr. V roce 2003 dostal nabídku na čtyři koncerty, které byly pořádány v rámci soutěže Jim Beam Rock. V té době koncertoval zároveň i s BSP.⁹³

V roce 2006 se konal koncert v Sazka Aréně, kde Michal Pavlíček vstoupil do beatové síně slávy Radia Beat. Na koncertu se podíleli i jeho přátelé a spoluhráči, kteří ho přivedli až k samotné síni slávy, a to symfonický orchestr, jednotlivé osobnosti jako Barbara Basiková nebo Jiří Hrubeš, jeho skupiny Big Heads, BSP nebo Stromboli. Na koncertě však chyběl Pražský výběr kvůli rozepřím mezi Michalem Pavlíčkem a Michaelem Kocábem.⁹⁴ V roce 2015 byl Michal Pavlíček na 25. ročníku Cen Akademie populární hudby Anděl uveden do Síně slávy.⁹⁵

Po prvním vstupu do beatové Síně slávy vydává své sólové CD *Too many notes*. Píše i další muzikál *Dáma s kaméliemi*.⁹⁶ Hudba se pro něj stala očistou od každodenního života. Do jeho hudby se otiskla i smrt babičky a matky, ke kterým měl hluboký emoční vztah.⁹⁷ K roku 2023 Michal Pavlíček stále aktivně hraje nejen v Pražském výběru, ale i ve skupině Stromboli nebo BSP.

Na závěr bych chtěla zmínit moment, kdy se všichni tři autoři, na něž jsem se zaměřila ve třech hlavních medailonech, setkali na jednom podiu a společně vystoupili. Stalo se to 17. 10. 2011 na křtu koncertního alba Luboše Andršta s názvem *Blue alive & Well*. Album vzniklo jako záznam z koncertu k šedesátým narozeninám Luboše Andršta, který se konal na Blues Alive v domě kultury v Šumperku. Na křest koncertního alba Luboš Andršt pozval Radima Hladíka a Michala Pavlíčka. V jejich podání zazněly písně od Jimiho Hendrixe nebo Rolling Stones.⁹⁸

⁹³ Michalpavlicek.cz [online]. 2008 [cit. 19.11.2023]. Dostupný z: <https://www.michalpavlicek.com/cz/zivotopis/2003/>

⁹⁴ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s 251–255

⁹⁵ Michalpavlicek.cz [online]. 2008 [cit. 19.11.2023]. Dostupný z : <https://www.michalpavlicek.com/cz/zivotopis/2003/>

⁹⁶ Tamtéž

⁹⁷ PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008,

⁹⁸ STEJSKAL, PAVEL, Luboš Andršt - „Blues Alive and Well“. *Radio BEAT*. [online]. [cit. 30.01.2024]. Dostupný z: <https://www.radiobeat.cz/cs/1/8187/lubos-andrst-blues-alive-and-well>

5. Analýzy skladeb

5.1 Čajovna

Čajovna je skladba, která se objevila na instrumentálním albu s názvem *Modrý Effect*, jak již zmiňuji v medailonku. Skladba působí velmi meditativně a je výrazně odlišná od jeho ostatní tvorby.

Čajovna vyšla ve více verzích. První verze měla sedm minut a vznikla roku 1971–1972. Radim Hladík dostal nabídku udělat instrumentální desku na export do východního bloku. Dříve mohla mít vinylová deska na jedné straně maximálně dvacet jedna minut, proto Radim Hladík vytvořil skladbu, která se může hrát pouhou minutu a půl, ale i minut deset. Skladba tím byla flexibilnější a mohl si tak hrát s její délkou. Původně nahrál osmi až desetiminutovou nahrávku. Následně se na desku vešla verze pouze šestiminutová. Radim Hladík skladbu bral pouze jako výplň a více záměrů s ní neměl. Přesto se *Čajovna* stala jednou z jeho nejslavnějších skladeb.⁹⁹

Pracovat zde budu s verzí tříminutovou, která se objevuje v publikaci *Čeští mistři rockové kytary* (obrázek č. 1). Prvních osm taktů představuje hlavní téma celé skladby. Předtaktí a následující trojice akordů se pohybuje v tónině e moll. Je však důležité zmínit, že celá skladba nemá centrální tóninu, protože se téma neustále transponuje a tóniny se mění. Pokud tedy budu označovat první čtyři takty, že jsou v tónině e moll, tak druhý takt začíná akordem čtvrtého stupně této tóniny, tedy akordem ami. Následuje akord emi, tedy první stupeň a akord hmi, tedy pátý stupeň tóniny. Tento sled akordů znázorňuje sestupné kvarty. Na obrázku č. 1 je v čtvrtém taktu napsaný akord bmi, přesto já píši, že je to akord hmi. Je to z toho důvodu, že se ve skladbě používá anglické značení pro akordy. Celá publikace v tomto není jednotná, proto na případné anglické značení budu upozorňovat a v celé práci budu používat pouze české značení. Hned po prvních čtyřech taktech se tónina transponuje o tón dolů a z tóniny e moll přecházíme do tóniny d moll. Začíná se opět předtaktím a následuje akord na čtvrtém stupni tóniny d moll tedy gmi a opakuje se nám původní vzor. Následuje první stupeň dmi a pátý stupeň ami tóniny d moll. Opět část postupuje v sestupných kvartách. Tuto část bychom mohli označit jako část a. Po prvních osmi taktech se dostáváme do paralelní durové tóniny. Tato část postupuje skokově po

⁹⁹ Radim Hladík: „kytaru jsem si vybral jako “truc“ podnik“ [online]. 2010, [cit. 14. 02. 2024]. Dostupný z: <https://www.mujozhlas.cz/>

terciích, kdy nám z akordu C posunem o velkou tercii vzniká akord E. Následuje posun o tercii malou, ze které vzniká akord G a posléze je opět posun o velkou tercii, ze které vzniká akord B. Tuto část bychom mohli označit jako část b.

Obrázek č. 1 Čajovna

(*Čeští mistři rockové kytary, Radim Hladík, 1993, s. 28*)

Následující části čistě transponují první vzorec, tedy část a, část b. Dalších osm taktů skladby bychom mohli označit jako část a' a následující skoky po terciích, tedy čtyři takty, za část b'. Takto bychom mohli pokračovat celou skladbu. Dalších osm taktů bychom označili za a'' a následující čtyři takty za b''.

První část a se označuje jako sekvence.¹⁰⁰ Ta se vyznačuje opakováním melodie, která je transponovaná o konkrétní interval. Z toho přesně vychází skladba *Čajovna*, která je vždy transponovaná o určitý interval (konkrétně první část a)¹⁰¹

5.1.1 Kytarové techniky

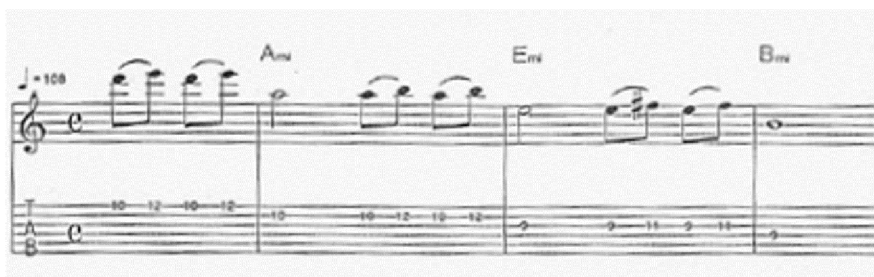
Kytarové techniky, které se ve skladbě objevují jsou vibrato, legato, staccato a vytahování. Staccato je technika méně častá při hře na elektrickou kytaru, přesto se zde

¹⁰⁰ Chci poděkovat MgA. Barboře Lilákové, učitelce zobcové flétny na konzervatoři, za upozornění na tento jev.

¹⁰¹ *Baroko v hudbě/ studijni-svet.cz*. [online]. 2021 [cit. 23. 03. 2024.]. Dostupný z: Baroko v hudbě | Studijni-svet.cz

o ní krátce zmíním. Legato je technika, která se používá i pro akustickou nebo klasickou kytaru. Znamená to, že se tóny hrají vázaně. K propojení tónů používáme prsty levé ruky. Legato se dělí na dva typy a to příklep (hammer – on) a odtrh (pull – off). Hráči na elektrickou kytaru častěji používají anglické názvy, které lépe vyjadřují danou techniku. Zároveň anglické značení přispívá k lepšímu porozumění mezi hráči na elektrickou kytaru. Hammer – on je technika při které vytváříme nový tón pomocí švihů (příklepem) na strunu. Pomocí prstů levé ruky musíme vytvořit dostatečný švih na to, abychom strunu po příklepu rozezněli. Zpravidla se příklep vykonává spojením nižšího tónu s vyšším a kombinuje se s více kytarovými technikami. V notovém zápise se zapisuje jako oblouček nad tóny se značkou H jako hammer – on. Není však pravidlem psát nad oblouček konkrétní typ legata. Druhým typem je pull – off. Ten se používá výhradně na spojení vyššího tónu s nižším. Při technice pull – off dochází k uvolnění levé ruky. Respektive k uvolnění jednoho prstu, který při následném zadrhnutí o znějící strunu rozezní nový tón. Značí se znovu obloučkem nad tóny se značkou P jako pull – off. Oba typy legata tedy nebrnkáme, ale spojujeme prsty levé ruky. Legato lze vytvářet všemi prsty kromě palce. U *Čajovny* můžeme vidět ukázkový příklad legata hammer – on (obrázek č. 2), který vytváří celou náladu *Čajovny*. Legato dotváří meditativní nádech, který je pro skladbu typický.¹⁰²

Obrázek č. 2 Čajovna

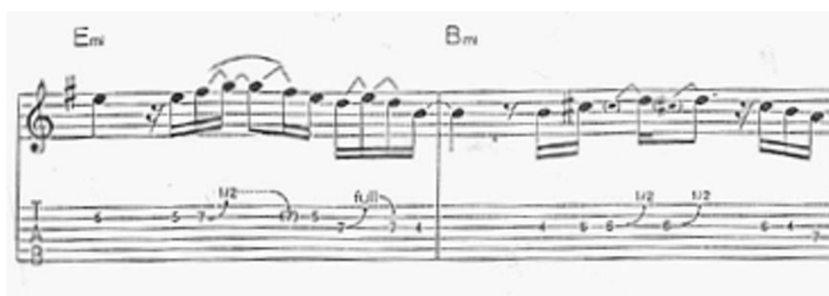
(*Čeští mistři rockové kytary*, Radim Hladík, 1993, s. 28)

Další kytarová technika je vytahování neboli anglicky bend. Tato technika se nejčastěji používá na elektrickou kytaru. Můžeme se s ní setkat i u ostatních typů kytar, ale velmi zřídka. Důvodem je materiál strun využívaných u akustické a klasické kytary. Struny na elektrické kytare jsou velmi pružné, flexibilní a mnohem tenčí, tudíž vytahování i v nižších polohách je podstatně jednodušší než u akustické kytary, kde jsou struny výrazně

¹⁰² MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1995–1998. ISBN 80-85648-07-5. s 20

silnější a jejich vytahování je podstatně těžší. Vytahováním strun zvyšujeme výšku daného tónu. Lze vytahovat o celý tón, půltón nebo o tón a půl. V prvním taktu (obrázek č. 3) můžeme vidět vytahování o půl tónu a následné vracení se zpět na původní tón. V polovině prvního taktu (obrázek č. 3) můžeme vidět vytahování o celý tón (full). V posledním taktu (obrázek č. 3) je vytahování strun o půl tónu bez následného navrácení na původní tón. Nejčastěji se vytahují tóny na struně e1, h nebo g ve vyšších polohách směrem k nižším strunám. Lze vytahovat i na strunách d, A nebo E, avšak směrem k vyšším strunám. U struny d lze vytahovat oběma směry.¹⁰³ Důležitá je technika levé ruky, která je stěžejní pro správné vytáhnutí struny do požadované polohy. Dáváme si pozor, abychom s levou rukou vytvářeli tlak do pěsti ruky, nikoli tlačili směrem k otevření ruky. Samotné vytáhnutí vytváříme pomocí více prstů, nikoli jednoho, jelikož ve dvou či třech prstech máme více síly, díky které nám tah půjde lépe.¹⁰⁴

Obrázek č. 3 Čajovna

(*Čeští mistři rockové kytary, Radim Hladík, 1993, s. 30*)

Vibrato je technika, která se používá na rozechvění výšky tónu. Dělíme ho na tři typy podle způsobu, jak ho vytváříme a značí se vlnovkou mezi notami. První typ je vibrato pomocí prstů levé ruky. Jemným stlačováním struny směrem k strunám vyšším a nižším vytváříme vibrační pohyb a dochází ke kolísání tónu, který vytváří výsledné vibrato. Druhý typ je pomocí zápěstí levé ruky. Opět jemným kolísavým pohybem levého zápěstí vytváříme požadované vibrato, které přes pohyb zápěstí se dostává do prstů. To následně rozvibruje strunu. Poslední typ je pomocí vibrační neboli tremolo páky. O té si více řekneme u Michala Pavlíčka, pro kterého je hra typická. Přesto, že v samotném zápisu

¹⁰³ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1995–1998. ISBN 80-85648-07-5. s 21–23

¹⁰⁴ KOPF, Jan, [ústní sdělení]. České Budějovice, 27. 2. 2024.

není vibrato značené, tak ho Radim Hladík velmi často používal na doznívání tónů například v druhém taktu (obrázek č. 1).¹⁰⁵

Objevuje se zde i technika staccata. Ta se opět vyskytuje u všech druhů kytar. Je to technika, při níž se tóny hrají krátce.¹⁰⁶ Nejčastěji se vytváří tak, že položíme prsty levé ruky na hmatník a pravou rukou brkneme na strunu. Prsty levé ruky se rychle po brknutí z hmatníku uvolní. Tím vznikne velmi krátký až sekavý zvuk. Vyznačuje se tečkou nad notou.¹⁰⁷ V *Čajovně* se objevuje v samotném závěru a výrazně mění náladu celé skladby.

Typická pro elektrickou kytaru je i technika hry s trsátkem. Trsátko nejčastěji využívají hráči na akustickou nebo elektrickou kytaru. Nepoužívá se v klasické hře na kytaru. Ta je naopak charakteristická hrou s prsty pravé ruky.¹⁰⁸ *Čajovna* je tím typickým příkladem, kde se s hrou trsátkem setkáme.

5.2 Otisky

Skladba *Otisky* se objevuje nejen v publikaci *Čeští mistři rockové kytary*, ale i na sólovém albu Luboše Andršty s názvem *Imprints*.

Skladba vznikla jako vzpomínka na zesnulého Vladimíra Padrůňka. Společně vystupovali v Energitu a Jazz Q a podle Andrštových slov to byl jeden z nejlepších baskytaristů na české hudební scéně. Bohužel mu osud nepřál a 30. srpna roku 1991 ve 39 letech zemřel. Vladimír Padrůňek velmi rád kouřil cigaretu a vizualizoval si, jak lítá nad světem. Jeho slova se stala inspirací pro Luboše Andrštu. Skladba zobrazuje únik z reálného světa, kdy si Luboš Andršt představil svobodnou duši, jak cestuje volně po světě. Skladba je založena na čtyřech stupnicích, které zobrazují cestu od severu až po jih země.¹⁰⁹

Skladba se skládá ze dvou dílů a introdukce. Objevuje se zde také melodická variace na oba dva díly. Hlavní téma celé skladby se nachází v prvním díle a má jazzrockový charakter. Začínající introdukce je v tónině D lydické. Akordy, které se nacházejí

¹⁰⁵ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1995–1998. ISBN 80-85648-07-5. s 24

¹⁰⁶ *Artikulace* [online]. [cit. 24. 03. 2024.]. Dostupný z z: <https://www.muzikopedie.cz/teorie/zaklady-hudebni-teorie/artikulace>

¹⁰⁷ *Staccato: Co to je a jak jej používat při hraní na kytaru? Neaera* [online]. [cit. 09. 04. 2024.]. Dostupný z: <https://neaera.com/cs/odd%C4%9Blen%C3%BD/>

¹⁰⁸ Tamtéž

¹⁰⁹ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020]. s 103

v introdukci jsou vyznačeny lomením př. E/D. To znamená, že se hraje akord E s basovým tónem D. Introdukce pozvolna navozuje náladu celé skladby. Luboš Andršt se v knize *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje* zmiňuje¹¹⁰, že ve skladbě používá církevní stupnice. Konkrétně se jedná o lydickou, mixolydickou, aiolskou a frygickou stupnici. Následuje první díl, na kterém si ukážeme jednotlivé církevní stupnice (tedy první tři zmíněné), které jsou typické pro celou skladbu (obrázek č. 4). Prvních osm taktů je postavených na akordu D. Zde se ukazuje lydická stupnice. Ta se vyznačuje zvětšenou kvartou. Formálně to lze rozdělit na dvě části. První čtyři takty na část a, další čtyři takty na část b. Další čtyřtaktí je postavené na akordu E, ze kterého při zachování původního předznamenání, vychází stupnice mixolydická. Ta má charakteristický interval malou septimu. Tato část je v podstatě totožná jako část a, jen diatonicky transponovaná o tón nahoru, označíme tedy jako a'. Dalších osm taktů se opakuje stupnice lydická postavená na akordu D a stupnice mixolydická vyplývající z akordu E. Čtyři takty postavené na D jsou téměř totožné jako první část (liší se závěrečným čtyřtaktím), vyznačíme tedy jako a. Navazující čtyřtaktí postavené na mixolydické stupnici má dost podobnou melodickou stránku jako část a, ale je postavená na jiném akordu, tudíž ji označíme jako část c. Následující čtyři takty (obrázek č. 5) jsou na akordu f[#]mi, část vyznačíme jako d. Vidíme zde interval malou sextu. Ta je charakteristická pro aiolskou stupnici. Konec prvního dílu reprizuje melodie částí a, b, i c. Melodicky jsou si části velmi podobné, avšak liší se především akordem, na kterém je melodie postavená. Především část c a b, které jsou podloženy jinými akordy, a to zvýrazňuje modální charakter skladby. Tento vzor se nám opakuje po celou skladbu.

¹¹⁰ BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, [2020].

Obrázek č. 4 Otisky

(*Čeští mistři rockové kytary, Luboš Andršt, 1993, s. 9*)

Obrázek č. 5 Otisky

(*Čeští mistři rockové kytary, Luboš Andršt, 1993, s. 10*)

Výjimku tvoří druhý díl, který je v tónině d moll. Akord E^bmaj⁷ nám do tóniny nesedí, tudíž ho lze označit jako mimotonální akord. Velmi pozoruhodný je následující sled akordů (obrázek č. 6 a obrázek č. 7) tedy dmi, C7, Bb⁷ a A vyplývá z flamenco kadence, která se vyznačuje charakterem flamencové hudby. Na flamenco kadenci navazuje cikánská stupnice, na kterou patrně Luboš Andršt v citovaném rozhovoru odkazuje jako na frygickou stupnici. Cikánská stupnice je charakteristická malou sekundou a malou sextou. Frygická má též malou sextu i malou sekundu. Od cikánské se poté odlišuje malou tercií a malou septimou. Posléze přichází melodická variace na hlavní téma v prvním díle. Znovu se objevují akordy E, D a f[#]mi, na kterých vidíme zmiňované církevní stupnice.

Na konci dvanácté strany lze pozorovat melodickou variaci na díl druhý, který se značí stejnými akordy, ale má jinou melodii.

Obrázek č. 6 Otisky

(Čeští mistři rockové kytary, Luboš Andršt, 1993, s. 10)

Obrázek č. 7 Otisky

(Čeští mistři rockové kytary, Luboš Andršt, 1993, s. 11)

Po improvizaci se opakuje introdukce a prvních dvacet taktů hraje klavír na hlavní téma. Následně se přidává kytara s akordovými postupy a pomocí znaménka Segno se vrací zpět do úvodního tématu a zkrácené první části. Tím je skladba zakončena.

5.2.1 Kytarové techniky

Ve skladbě se objevují kytarové techniky jako glissando, slide, legato, vibrato a vytahování. Výše zmiňuji poslední tři techniky, proto se budu věnovat výhradně slidu.

Slide je kytarová technika, při které dochází ke klouzání levé ruky po hmatníku. Dělíme slide na základní slide, slide na nedefinované místo nebo slide z nedefinovaného místa. Slide se značí přímkou mezi notami. Základní slide se ještě dělí na skluz nahoru a skluz

dolů. Základní slide spočívá v udržení tlaku vyvíjeného z původní polohy na hmatníku na polohu cílenou. Na určené pole na hmatníku tedy polohu devět (obrázek č. 8) si přiložíme prst levé ruky. Na strunu brkneme a bez dalšího brnknutí povedeme prst levé ruky na cílenou polohu na hmatníku tedy polohu jedenáct (obrázek č. 8). Vše se provádí na té samé struně. Rozdíl mezi slidem základním nahoru a dolů je ve směru, kam vedeme prst levé ruky. V tomto případě je to slide dolů (obrázek č. 8) v opačném směru by to byl slide nahoru. Velmi často je s technikou slidu používána i technika legata, která vytvoří větší provázání mezi notami. Slide se značí přímkou mezi notami a užívá se především u elektrické kytary.¹¹¹

Značka 8va (obrázek č. 8), která se objevuje víceméně u všech autorů, značí, že se noty hrají o oktávu výš. Je to z důvodu přehlednějšího zápisu, protože noty jsou hrané příliš vysoko a musely by se psát na pomocné linky.¹¹²

Obrázek č. 8 Otisky

(*Čeští mistři rockové kytary*, Luboš Andršt, 1993, s. 11)

Pokud nemáme přesně určené místo slidu, používáme slide na nedefinované místo nebo slide z nedefinovaného místa. Způsob je pořád stejný, avšak nemáme určenou cílenou polohu na hmatníku. Slide z nedefinovaného místa, který směřuje například na dvanáctou polohu, se nejčastěji přibližně provádí od třetí až páté polohy na hmatníku. Na třetí až pátou polohu na hmatníku položíme prst levé ruky, tlak na strunu je však velmi jemný. Postupně, jak se prst levé ruky přibližuje k cílené poloze na hmatníku, zvýšíme tlak na prst levé ruky a dojedeme k cílené poloze. Slide na nedefinovaná místa se provádí směrem opačným, tedy z vyšších poloh do poloh nižších (obrázek č. 9). Pomocí slidu vytváříme nové noty a zvuky. Zároveň je důležité při vytváření slidu směřovat svůj pohled na výsledné místo. Pokud budeme sledovat pohybující se ruku, tak se s největší pravděpodobností na výsledné místo netrefíme.¹¹³ Ve skladbě se vyskytuje i technika

¹¹¹ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1995–1998. ISBN 80-85648-07-5, s 19

¹¹² *Hudební slovník* [online]. [cit. 15.04.2023]. Dostupný z: <https://cs.eferrit.com/8va/>

¹¹³ Tamtéž

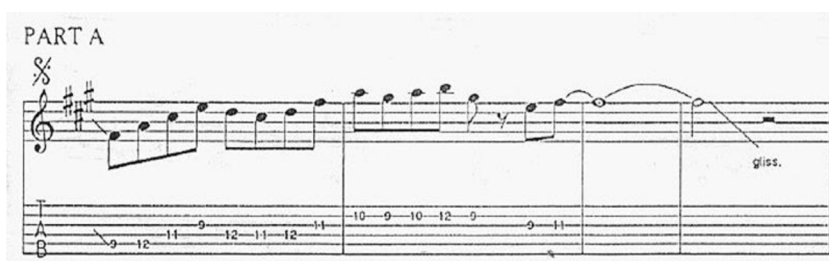
glissanda (obrázek č. 10). Nicméně hráči na elektrickou kytaru tuto techniku vnímají podobně, ne-li úplně stejně jako zmíněný slide. Rozdíl může být chápán v délce daného glissanda. Ta je podstatně větší než u slidu, avšak není to pravidlo.¹¹⁴

Obrázek č. 9 Otisky

(*Čeští mistři rockové kytary, Luboš Andršt, 1993, s. 11*)

Obrázek č. 10 Otisky

(*Čeští mistři rockové kytary, Luboš Andršt, 1993, s. 9*)

5.3 Tesklivá

Tesklivá neboli anglicky *Lonely* je rocková instrumentální skladba od Michala Pavlíčka. Skladba se objevuje nejenom v publikaci *Čeští mistři rockové kytary*, ale i na albu *Big Heads*.

Skladba *Tesklivá* se skládá ze tří dílů včetně introdukce. Do skladby nás uvádí introdukce, která je v hlavní tónině e moll aiolské. Po prvních čtyřech taktech následuje mezivěta, kde se harmonie drží na akordu D5. Číslem pět se označují akordy, které se nazývají power akordy. Vyznačují se tím souzvuk, kterému chybí tercie a je tedy složen pouze z kvinty a zdvojené primy. Power akordy se velmi často používají v rockové kytáře a dodávají hudbě mohutný zvuk. Introdukce představuje melodii hlavního tématu, která se následně rozvíjí v prvním díle (obrázek č. 11). Akordy prvních čtyř taktů se střídají po

¹¹⁴ KOPF, Jan, [ústní sdělení]. České Budějovice, 27. 2. 2024.

dvou dobách a jsou následující: emi, C, D, ami, emi, C, A5 a D5. Tento sled akordů je totožný v prvním díle, kde je kytara rozdělena na dvě části. První kytara hraje hlavní téma a druhá improvizálně vyplňuje dlouhé tóny na konci frází první kytary. Hlavní téma je rozděleno na předvětí a závětí, které je vždy dvoutaktové. Na obrázku č. 9 vidíme, že první dva takty jsou předvětí a následující dva takty závětí. Hlavní téma se v prvním díle opakuje dvakrát, podruhé zazní o oktávu výš.

Obrázek č. 11 Tesklivá

(Čeští mistři rockové kytary, Michal Pavlíček, 1993, s. 46)

Následující druhý díl se nachází ve vedlejší tónině, a to v tónině d moll. Je výrazně kontrastní oproti prvnímu dílu. Tato část je opět rozdělena na dvě kytary, které plní stejnou funkci jako v předchozím dílu. Znovu obsahuje dvoutaktové předvětí a dvoutaktové závětí, které se následně opakuje. V prvních dvou taktech se nachází tyto akordy dmi, C a následným slidem se z C dostane na akord B^{b5}. Další dva takty mají akordy dmi, C, F5 a G (obrázek č. 12).

Obrázek č. 12 Tesklivá

(Čeští mistři rockové kytary, Michal Pavlíček, 1993, s. 47)

Následující třetí díl obsahuje dvě čtyřtaktové části, které jsou v podstatě harmonicky totožné. První část třetího dílu představuje rozklad akordů, které se nacházejí v plné formě v druhém dílu třetí části (obrázek č. 13). Obsahuje akordy *ami*, *F*, *G/A*, *D7*, *ami*, *F*, *ami*⁷ a *G*. V base se zároveň stále drží prázdná struna *A*. Opakuje se tedy stálý vzor, což můžeme označit jako *ostinato*. *Ostinatem* se vyznačuje opakování hudebního motivu nebo vzoru. Motiv může být i s mírnými variacemi. Zároveň můžeme říct, že třetí díl je v tónině *a moll*.

Obrázek č. 13 Tesklivá

The image shows a musical score for guitar. It is divided into three main sections. The top section, labeled 'PART C', consists of two systems of music. The first system shows a melodic line in the treble clef and a bass line in the bass clef. The second system continues this. The middle section shows a continuation of the melodic line from the first system of PART C, with some variations in the bass line. The bottom section, labeled 'PART D', shows a series of chords in the treble clef and a bass line in the bass clef, representing the harmonic accompaniment.

(Čeští mistři rockové kytary, Michal Pavlíček, 1993, s. 48)

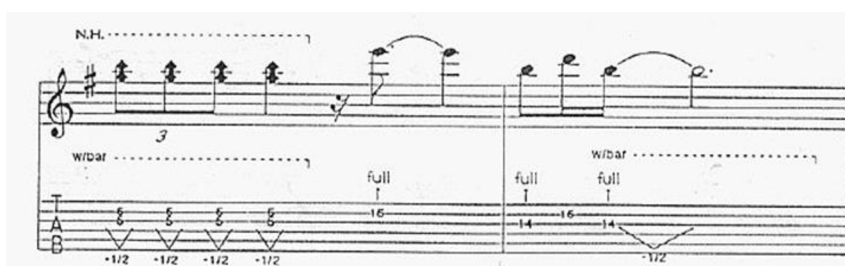
Následující díl je věnovaný variaci (improvizaci) na čtyřtaktový harmonický model hlavního tématu v tónině *e moll aiolské*, který se nachází v prvním díle. Následně se vrátí znovu do třetího dílu. Zakončena je *codou*. *Coda* je část, která se objevuje na konci skladby. V notách není přesně vyznačena, avšak závěr je velmi podobný *introdukci* a hraje se na hlavní téma celé skladby.

5.3.1 Kytarové techniky

U skladby se objevují kytarové techniky jako *slide*, *staccato*, *legato*, rozložení akordu vytahování, *vibrato* (v podobě hry s pákou) a *flažolety*. Nachází se tu i jiné pozoruhodné techniky, které jsou však typické pro více nástrojů jako *marcato*, *přiraz* nebo *opora*.

Flažolet je velmi specifická technika na strunné hudební nástroje, která se řadí už mezi pokročilejší hry na kytaru. Existuje více druhů flažoletů. My si zde představíme jen některé z nich. První nejčastější typ je přirozený flažolet. Ten se hraje jak na elektrickou kytaru, tak na klasickou kytaru. Přirozený flažolet vzniká pomocí lehkého dotyku levé ruky na strunu. Příkladem může být pátý pražec (obrázek č. 14). Pomocí bříška prstu se lehce dotkneme struny na pátém pražci. Na strunu netlačíme. Následně pravou rukou brkneme o strunu a prst, který je lehce přiložen na pátém pražci, zvedneme jemným pohybem ze struny. Tím nám vznikne tón o dvě oktávy výš než je ladění. Vzniklý tón bude mít jinou barvu připomínající hru na zvonkohru. Přirozený flažolet vzniká na pátém, sedmém, dvanáctém, devatenáctém a dvacátém čtvrtém pražci. Při vytváření flažoletu na jiném pražci, než na pátém nám vzniká vždy jiný tón. Na sedmém pražci například vzniká o oktávu a kvintu vyšší tón, než je základní tón struny. Flažolety se dají hrát na více strunách zároveň, lze hrát i dva (obrázek č. 14) nebo i všech šest zároveň. Ve skladbě je používán právě přirozený flažolet, který je zkombinovaný s pákou. Vzniká tím jedinečný rockový zvuk, který je pro Michala Pavlíčka typický.¹¹⁵

Obrázek č. 14 Tesklivá

(Čeští mistři rockové kytary, Michal Pavlíček, 1993, s. 46)

Dalším typem je umělý flažolet, který používáme nejčastěji v klasické hře na kytaru. Umělý flažolet spočívá v tom, že na rozdíl od přirozeného flažoletu, kdy brknáme prázdné struny, tak u umělého flažoletu můžeme tlačit na struny i levou rukou na hmatníku. Pravá ruka následně tvoří flažolet. Vytváří se tak, že musíme od drženého hmatu jít o dvanáct pražců na hmat výsledný. Když tedy držím prst na druhém pražci, tak flažolet budu vytvářet na pražci čtrnáctém. Pravá ruka přitom vytváří flažolet tak, že ukazováček se jemně dotýká struny a prostředníček na strunu brkne. Ruku opět dáme jemným pohybem pryč a máme výsledný umělý flažolet. Výsledný tón se odvozuje stejně jako u přirozeného flažoletu, avšak nikoli od prázdné struny, ale od drženého hmatu levou

¹¹⁵ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, s. 12-14

rukou.¹¹⁶ Velmi často se flažolet vytváří i pomocí trsátka. Princip je stejný jako u umělého flažoletu, jen pravá ruka drží prsty trsátka, které brkne na strunu a hned následně se palec bříškem prstu dotkne struny. Ten následně výsledný flažolet vytvoří.¹¹⁷

Hra s tremolo pákou je druh vibrata, o kterém jsem se zmiňovala již v analýze *Čajovny*. Hra s tremolo pákou je jedna z nejtypičtějších technik pro Michala Pavlíčka. Zatímco Radim Hladík velmi často vibrato vytváří přirozeně prsty, tak Michal Pavlíček k tomu používá tremolo páku. Tremolo páka je typická pro hru na elektrickou kytaru, protože se jako jediná ze všech technik nedá provozovat na klasické kytáře. Je to z důvodu konstrukce kobylky, která je uzpůsobena na nasazení tremolo páky. Kytaristé ji tedy na kytáře mohou mít, ale i nemusí. Kobylka funguje tak, že při pohybu páky nahoru nebo dolů se struny nadladí nebo podladí. Kobylka může být zároveň jednozvrtná a dvojitá. Pokud je jednozvrtná, dá se pouze nadladovat, avšak ladění je mnohem stabilnější než u systému dvojitá. U dvojitá lze nadladovat i podladovat. Máme tedy větší možnosti škály zvuku. V notách se vyznačuje jako w/bar (obrázek č. 14)¹¹⁸

¹¹⁶ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX. s 16

¹¹⁷ Tamtéž, s 17

¹¹⁸ MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1995–1998. ISBN 80-85648-07-5. s 24

Závěr

Náplň mé práce tvořila publikace *Čeští mistři rockové kytary*. Představila jsem záměr vzniku samotné publikace a blíže se podívala na její obsah a jednotlivé autory.

V první části jsem výčtem domácí literatury prokázala, že *Čeští mistři rockové kytary* je opravdu jedna z mála publikací, které se tu na české hudební scéně v kontextu s rockovou kytarou v 90. letech vyskytly. Zároveň byla jediným dostupným zdrojem tabulaturových zápisů společně s časopisem *Muzikus*, jak jsem již zmiňovala v první kapitole. Tím výrazně pomohla hráčům na elektrickou kytaru, kteří nebyli tak vzdělaní v oblasti notového zápisu.

Dále jsem představila jednotlivé autory z publikace. Vytvořila jsem krátké medailonky, které nás seznámily s největšími úspěchy zmiňovaných autorů a přiblížily nám jejich kariéru.

Jak píše v úvodu, chtěla jsem zdůraznit, že výběr tří autorů byl proveden s konkrétním záměrem. Chtěla jsem poukázat na jejich kytarovou výjimečnost oproti jiným autorům. Kromě Petra Jandy ani jeden z autorů publikace nedosáhl takových úspěchů jako tři do popředí zvolení autoři. Jejich osobní život a hudební kariéru popisuji ve čtvrté části. Inovátorem se stal především Radim Hladík, který do kytarového světa přinesl nezbytnou pomůcku pro rockovou hudbu, dnes už standartní výbavu pro elektrickou kytaru, a to booster neboli zkreslení.

Jejich osobitý styl hraní na elektrickou kytaru jsem představila v analýzách skladby. Podrobně jsem se věnovala kytarovým technikám a postupně jsem představila jednotlivé techniky, které byly pro zvolené autory typické. Zároveň jsem se věnovala formální analýze skladeb, kde jsem se snažila poukázat na to, jak pozoruhodné nápady autoři měli. *Čajovna*, i přes svoji jednoduchou, ale rafinovanou formu, se stala jednou z nehranějších instrumentálních rockových skladeb v rámci české hudební scény. Díky této skladbě jsem se já sama naučila lépe pracovat s klasickým vibratem a zvládat techniku legata. *Čajovna* není technicky složitá, a proto poslouží pro začátečníky k naučení základních kytarových technik. *Otisky* přináší vhled do jazzové hudby a představují složitější práci s dur-molovou tonalitou, ve které se nachází, kromě zmíněných církevních stupnic, také modální posuny melodie a různě rafinované variace. Skladba pomůže především pokročilejším hráčům v pochopení principu modalit, která se plně objevuje v oblasti

improvizace. *Tesklivá* oproti tomu ukazuje symetricky promyšlenou skladbu a dává náhled do Pavlíčkova myšlení, které se prolínalo i s klasickou hudbou. *Tesklivá* je dostupnější pro středně pokročilé kytaristy. Nabízí základní vhled do rockové hudby, a to především díky využití tremolo páky, která je pro rockovou kytaru typická. Představuje základní harmonický model, na kterém ukazuje improvizaci. To je jedna z podstatných dovedností rockového kytaristy. Vytvářet smysluplnou improvizaci na dané téma není vždy úplně jednoduché a Pavlíček představuje své myšlenkové postupy, které ukazují ucelenou náročnou improvizaci. Oproti *Otiskům*, které jsou pro mne výrazně složitější, mě *Tesklivá* pomohla s představou improvizace a zlepšila mou techniku s tremolo pákou. Všichni tři autoři jsou významní a výrazně přispěli k rozvoji české hudební scény.

Publikace *Čeští mistři rockové kytary* představovala ve své době přelomovou publikaci v rámci tabulaturových zápisů. Dnes může publikace sloužit jako náhled do myšlení špičkových kytaristů. Přestože to nebylo záměrem, tak každá skladba má různorodý charakter. Publikace je i dnes prospěšná pro širokou vrstvu kytaristů, ať už pro začátečníky, tak pro pokročilé kytaristy. Nabízí širokou paletu technik, které jsou pro rockového kytaristu nezbytné. Zároveň dává jasně srozumitelný návod na hraní známých skladeb tehdejší doby. Svým obsahem přináší na českou hudební scénu mnoho inovací, které přispěly, a stále budou přispívat, k rozvoji další generace hráčů na elektrickou kytaru.

Zdroje:

Literatura:

ANDRŠT, Luboš. *Kytara – jazz, rock, blues: skripta pro začínající i pokročilé kytaristy*. Praha: Supraphon, 1988.

ANDRŠT, Luboš. *Kytara – jazz, rock, blues, Volume I: organizace hudebního materiálu*. Praha: Muzikus, 1995.

BEZR, Ondřej. *Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje*. Praha: Galén, 2020. ISBN 978-80-7492-486-6.

CÍSAŘ, Jaroslav. *Blues o spolykaných slovech: (až si pro mě přijdou funebráci): knížka o zpěvákovi Michalu Prokopovi a skupině Framus Five*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2003. ISBN 80-86042-83-9.

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992.

MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX, 1993. ISBN 80-85648-07-5.

MARKO, Marián. *Rocková gitarová škola*. Brno: Petr Rímský-HITBOX.

PAVLÍČEK, Michal. *Země vzdálené*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-890-7.

POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1990. ISBN 80-7058-210-3.

Bakalářská práce:

BOŘIL, Jaroslav. *Michal Pavlíček a jeho tvorba se zaměřením na umělé hudbu*. Brno, 2019. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy, 2023-20-12.

Časopisy:

ČERNÝ, Jiří. *Big beat s lidskou tváří*. Rock & Pop. 2011, 22 (6), 13.

ČERNÝ, Jiří. *Sedmdesát let úsměvného kytarového mága*. Rock & Pop. 2016, 27 (12), 95.

ČERNÝ, Jiří. *Odešel velikán Československé hudby*. Rock & Pop. 2017, 28 (1), 76–78.

Časopis Muzikus. 1991, roč. 1.

Časopis Muzikus. 1992, roč. 2.

Časopis Muzikus. 1993, roč. 3.

Časopis Muzikus. 1994, roč. 4.

Webové stránky:

Artikulace [online]. [cit. 24. 03. 2024.]. Dostupný z:
z: <https://www.muzikopedie.cz/teorie/zaklady-hudebni-teorie/artikulace>

Baroko v hudbě/ studijni-svet.cz. [online]. 2021 [cit. 23. 03. 2024.]. Dostupný z Baroko v hudbě | Studijni-svet.cz

Bigbit. Internetová encyklopedie rocku. Česká televize.cz. [online]. 1996-2019 [cit. 19.11.2023]. Dostupný z <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/1176-prazsky-vyber/>

Encyklopedie Prahy 2. [online]. 2019 [cit. 27. 01. 2024.]. Dostupný z: <https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/1001-radim-hladik>

Hudební slovník [online]. [cit. 15.04.2023]. Dostupný z: <https://cs.eferrit.com/8va/>

Katalogy a databáze – NKP. [online]. [cit. 15.04.2023]. Dostupný z: <https://www.nkp.cz/katalogy-a-db>

Michal pavlíček.cz [online]. 2008 [cit. 19.11.2023]. Dostupný z <https://www.michalpavlicek.com/cz/zivotopis/2003/>

Miloš Makovský [online]. 2023 [cit. 24.11.2023]. Dostupný z <https://www.mimak.cz>

Miroslav Mach [online]. [cit. 09.12.2023]. *Multimediaexpo.cz* Dostupný z http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Miroslav_Mach

Muzikus časopis pro muzikanty. [online]. 2002–2018 [cit. 24.11.2023]. Dostupný z <https://www.casopismuzikus.cz>

Odešel výjimečný kytarista a citlivý člověk. Luboš Andršt ovlivnil českou hudební scénu. [online]. [cit. 30.03.2024]. Dostupný z: <https://www.lidovky.cz/>

Osobnosti.cz. [online]. 2023 [cit. 24.11.2023]. Dostupný z <https://zivotopis.Osobnosti.cz/petr-janda.php>

Radim Hladik: „kytaru jsem si vybral jako “truc“ podnik“ [online]. 2010, [cit. 14.02.2024]. Dostupný z: <https://www.mujrozhlas.cz/>

Rozhovor s rockovým kytaristou Radimem Hladikem o začátcích hry na kytaru v mládí, pocitech při ohlédnutí za svou dlouhou hudební kariérou, co mu stále hudbu dává a co připravují s obnovou Blue Effect. [online]. 2008 [cit. 14.02.2024]. Dostupný z <https://www.mujrozhlas.cz/>

Staccato: Co to je a jak jej používat při hraní na kytaru? Neaera [online]. [cit. 09.04.2024]. Dostupný z: <https://neaera.com/cs/odd%C4%9Blen%C3%BD/>

STEJSKAL, Pavel, *Luboš Andršt – „Blues Alive and Well“*. Radio BEAT. [online]. [cit. 30. 01. 2024]. Dostupný z: <https://www.radiobeat.cz/cs/1/8187/lubos-andrst-blues-alive-and-well/>

VLACH, Pavel. *Petr Janda, Životopis. Info - FDb.cz*. [online]. [cit. 09.12.2023]. Dostupný z <https://www.fdb.cz/lidi-zivotopis-biografie/19651-petr-janda.html>

Wolfram. O-skupine. HUDEBNISKUPINY.CZ. [online]. [cit. 09.12.2023]. Dostupný z: <https://o-skupine.hudebniskupiny.cz/wolfram>

Rozhovor:

KOPF, Jan, [ústní sdělení]. České Budějovice, 27. 2. 2024.

Seznam vyobrazení v textu:

Obrázek č.1 Čajovna

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 28

Obrázek č.2 Čajovna

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 28

Obrázek č.3 Čajovna

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 30

Obrázek č.4 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 9

Obrázek č.5 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 10

Obrázek č.6 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 10

Obrázek. č.7 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 11

Obrázek č.8 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 11

Obrázek č. 9 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 11

Obrázek č.10 Otisky

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 9

Obrázek č.11 Tesklivá

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 46

Obrázek č.12 Tesklivá

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 47

Obrázek č.13 Tesklivá

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 48

Obrázek č.14 Tesklivá

JANDA, Petr. *Čeští mistři rockové kytary*. Praha: Best I.A., 1992. s 46